

LAPSIPERHEIDEN
KOKEMUSTIEDONKARTOITUS RAPORTTI:
KELLO-KIVINIEMI

JENNI LEHTINEN

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Pohjois-Pohjanmaan piiri

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä	2
1 Johdanto.....	4
2 Arjen hyvinvointi	6
2.1 Lasten ja nuorten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia asioita	6
2.2 Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavia asioita	9
2.3 Lapsen ja nuoren arkeen toivottu tuki ja apu	12
2.4 Vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki ja apu	14
2.5 Avun ja tuen hakemisen kanavia.....	16
2.6 Avun ja tuen hakemisen kynnyksen madaltamista tukevat asiat	18
3 Palautteet ja kehittämistoiveet lapsi- ja perhepalveluista	20
3.1 Kokemukset palveluiden saatavuudesta.....	20
3.2 Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistoiveet.....	22
4 Kello-Kiviniemi elinympäristönä ja asuinyhteisönä	25
4.1 Vastaajien kokemukset asuinalueen viihtyvyydestä.....	26
4.2 Tulevaisuuden toiveet asuinyhteisöstä ja elinympäristöstä	29
4.2.1 Turvallisuus ja liikenne	30
4.2.2 Vapaa-aika & harrastusmahdollisuudet.....	31
4.2.3 Luonto ja ympäristö	32
4.2.4 Yleinen viihtyvyys	33
4.3 Julkisten tilojen käyttöön liittyvät kehittämistoiveet.....	33
4.4 Kiinnostus asuinalueen kehittämiseen ja yhteisöllisyyteen.....	35
5 Johtopäätökset Kello-Kiviniemi alueen tilanteesta	36

TIIVISTELMÄ

Kokemustiedonkartoitus on toteutettu yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin ja alueen palvelukeskittymän monialaisen työryhmän kanssa Webropol-kyselynä 9.-27.9.2019 välisenä aikana. Kartoituksen avulla on haluttu saavuttaa tietoa Kello-Kiviniemi alueen lapsiperheiden kokemuksista arjen hyvinvoinnista ja sujuvuudesta sekä heidän ajatuksistaan ja näkemyksistä alueen tilanteesta. Kyselyyn vastasi 107 lapsiperhettä ja alueen lapsiperheistä osuus on 13 %.

Raportti koostuu kolmesta pääluvusta, joista ensimmäisenä käsitellään arjen hyvinvointia tuottavia tekijöitä sekä sitä mihin elämän osa-alueihin perheet kaipaavat apua ja tukea. Luvun tarkoituksena on pohjustaa alueen asukkaiden lähtökohtia palveluiden tarvetta kohtaan ja tiedostaa niitä tekijöitä, jotka ovat merkittäviä kartoitukseen vastanneiden lapsiperheiden kokemuksen mukaan. Keskeisimpänä hyvinvointia tuottavana tekijänä esille nousevat perhe, ystävät ja parisuhde. Näiden lisäksi tärkeitä tekijöitä ovat hyvät ja toimivat peruspalvelut sekä mahdollisuus harrastustoimintaan. Tukea ja apua lapsille sekä nuorille kaivataan eniten harrastusmahdollisuuksiin ja mielekkääseen tekemiseen. Toiseksi ja kolmanneksi eniten vastauksia keräsivät koulunkäynnin ja kaverisuhteiden tukeminen. Vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen liittyvä tuki koettiin tarpeelliseksi erityisesti nuoren itsenäistymisen tukemisessa sekä nuoren sosiaalisten- ja tunnetaitojen kehittymisen tukemisessa.

Toisena pääluvuna käsitellään palautetta lapsi- ja perhepalveluista. Raportissa tuodaan esille ensin vastaajien kokemukset palveluiden saatavuudesta, jonka jälkeen tuodaan ilmi esitettyjä kehittämistoiveita. Palveluiden saatavuuden ongelmat olivat keskeisiä erityisesti harrastusmahdollisuuksien kohdalla, sillä jopa 54 % vastaajista koki olevansa eri mieltä harrastusten ja mielekkään tekemisen saatavuudesta. Toisena ongelmana on tuen ja avun saatavuus, sillä 36 % vastaajista koki ettei tukea ja apua ole helposti saatavilla tai ei saa sitä ajoissa ja vain 15 % vastaajista koki asian olevan heille helppoa. Palveluiden kehittämistoiveissa nousi selkeästi esille neljä eri palvelukokonaisuutta, jotka olivat liikuntapalvelut (45 %), nuorisopalvelut (40 %), aamu- ja iltapäivätoiminta (36 %) sekä terveys- ja sosiaalipalvelut (31 %). Edellä mainittuja palvelukokonaisuuksia koskevissa avoimissa kommentteissa ilmenee keskeisesti perheiden tarve arjen tuelle alakouluikäisten lasten kanssa. Tämä arjen tuki koskee erityisesti aamu- ja iltapäivätoimintaa ja lisäksi lasten terveystalvelut tulisi vastaajien mielestä olla koulun yhteydessä.

Nuorten osalta kaivataan mahdollisuuksia mielekkääseen tekemiseen sekä paikkoja, joissa viettää vapaa-aikaa.

Kolmantena päälukuna pohditaan Kello-Kiviniemi aluetta asuinalueena ja elinympäristönä. Siihen liittyvät keskeisesti asukkaiden kokemukset alueen viihtyvyydestä, tulevaisuuden toiveet sekä selvitetään heidän kiinnostustaan osallistua itse asuinalueen kehittämiseen. Vastaajien mukaan viihtyisyyttä lisääviä tekijöitä ovat erityisesti alueen luonto ja merenläheisyys, yhteisöllisyys, turvallisuus ja rauhallisuus. Paljon mainintoja tulevaisuutta ajatellen keräsi helposti saatavilla olevat peruspalvelut siistissä ympäristössä. Viihtyisyyttä vähentävinä tekijöinä vastaajat nostavat esille huonon julkisen liikenteen, harrastusmahdollisuuksien vähyyden, nuorisotilojen puutteen sekä ympäristön epäsiisteyden ja järjestyshäiriöt. Vastaajien tulevaisuuden toiveet asuinympäristöstä jakautuivat neljään eri teemaan. Nämä olivat turvallisuus ja liikenne, luonto ja ympäristö, vapaa-aika ja harrastusmahdollisuudet sekä yleisen viihtyvyyden teema.

Vastausten mukaan alueen asukkaat voivat pääasiassa hyvin, mutta palveluiden siirtyminen alueelta kauemmas ja sen aiheuttamat haasteet näkyvät konkreettisesti perheiden arjessa. Lasten koulutien ei myöskään nähdä olevan enää turvallinen liikenteen lisääntyttyä alueella. Liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien sekä nuorisotyön kehittäminen nähdään perheiden vastauksissa kuitenkin kaikkein tärkeimmiksi tulevaisuuden toiveiksi. Raporttiin onkin kirjattu paljon vastaajien suoria ehdotuksia eri kehittämiskohteille. Vastanneista perheistä 42 % oli kiinnostunut osallistumaan asuinalueensa kehittämistyöhön, joten heidän osallistamiseensa elinympäristön kehittämisessä ja rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota tulevaisuudessa.

1 JOHDANTO

Tällä kokemustiedonkartoituksella halutaan saavuttaa tietoa lapsiperheiden kokemuksista arjen hyvinvoinnista ja sujuvuudesta sekä heidän ajatuksiaan ja näkemyksiä Kello-Kiviniemi alueen tilanteesta. Kysely toteutettiin Webropol-kyselynä 9.-27.9.2019 välisenä aikana yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin, asuinalueiden varhaiskasvatus-, perusopetus-, nuoriso- ja hyvinvointipalveluiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Tämän vastauksista koostetun raportin on tehnyt Oulun yliopiston opiskelija Jenni Lehtinen osana kasvatustieteen maisteriharjoittelua Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirissä 14.5.-18.6.2020 välisenä aikana. Kyselyn tulokset ovat lähetetty jo aiemmin alueen palvelukeskittymälle, joka on kerennyt edistämään alueelle tehtäviä muutostoimia niiden avulla jo ennen julkisen raportin ilmestymistä.

Kyselyyn vastanneita oli yhteensä 107 ja alueen lapsiperheiden määrään¹ suhteutettuna vastaajia oli 13 %. Vastauksia tarkastellaan myös perheiden lasten ikäryhmien mukaan ja ne ovat tässä raportissa jaoteltu alle kouluikäisiin (0-6 vuotiaat), alakouluikäisiin (7-12 vuotiaat) ja nuoriin (yli 13-vuotiaat). Selkeästi eniten vastauksia tuli Kiviniemen alueelta, jossa vastaajista asuu peräti 40 %. Muiden asuinalueiden vastaajien määrä jakaantui tasaisemmin.

Vastaukset ovat koottu raporttiin kolmen pääluvun alle: arjen hyvinvointi, palautteet lapsi- ja perhepalveluista sekä Kello-Kiviniemi elinympäristönä ja asuinyhteisönä. Vastauksista on luotu teemoja ja yhteneväisiä kategorioita, jotta ne on saatu esitettyä selkeästi ja ymmärrettävästi. Kuviodien tarkoitus on nopeuttaa lukijan käsitystä vastausten jakautumisesta ja tukea avoimien vastausten analysointia. Raportissa on käytetty paljon vastaajien kirjoittamia avoimia kommentteja ja näiden lainausten kohdalla on pyritty poistamaan kaikki yksilöön tunnistettavat piirteet ja viitteet, jotka voisivat jollakin tavalla olla yhdistettävissä vastaajaan. Tämän rajauksen avulla raportissa on mahdollistettu anonymiteetin pysyminen vastauksissa entistä paremmin.

Raportin lopussa on johtopäätökset luku, jossa on raportin kirjoittajan huomioita ja nostoja vastauksista eivätkä täten nämä mielipiteet edusta suoraan palvelukeskittymää tai vastaajia. Luvun tarkoituksena on tuoda yhteen niitä havaintoja ja huomioita, jotka raportin koostamisessa ovat nousseet keskeisesti esille.

---

¹ Oulun kaupungin tilasto 31.12.2018

KELLO-KIVINIEMI ALUEEN PALVELUKESKITYMÄ:

Palvelukeskittymän työryhmä koostuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen esimiehistä, terveydenhoitajasta, kirjaston edustajasta ja nuorisotyön edustajasta. Alueen asukkaita työryhmässä edustaa alueellisen työn koordinaattori ja asukasyhdistyksen edustaja. Mukana on myös vaihtelevasti kolmannen sektorin toimijoita.

Työryhmämme tavoite on ollut tutustuttaa eri toimijat ja heidän työkenttensä toisiinsa. Erialaisten selvitysten avulla on pyritty löytämään toimintoja, jotka edistävät alueen asukkaiden hyvinvointia ja jokainen toimija on pyrkinyt ottamaan esille tulevat asiat omassa perustuksessaan huomioon. Olemme pyrkineet myös rakentamaan ja lisäämään eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja poistamaan päällekkäisiä toimintoja. Olemme pyrkineet tuomaan tietoisuuteen asukkaiden toiveita ja tarpeita. Olemme tehneet yhteistyötä Haukiputaan palvelukeskittymän kanssa, jotta näkemyksemme avartuisi ja saisimme uusia ajatuksia toimintaamme.

Raportti tuo esille asioita, joissa olemme palveluiden tuottajina onnistuneet ja asioita, joissa meillä on kehittämisen paikka. Nuorison tarpeiden huomioiminen nousee yhdeksi keskeisimmäksi asiaksi raportissa. Siihen meidän tulee panostaa entistä aktiivisemmin yhdessä ensi syksynä. Alueen asukkaiden odotukset ovat selkeytyneet ja toivomme voivamme vastata niihin.

-Seija Ländén

*palvelukeskittymän puheenjohtaja,
Kiviniemen ja Takkurannan koulun rehtori*

2 ARJEN HYVINVOINTI

Ensimmäisenä käsittelyssä olevana teemana on perheiden kokema arjen hyvinvointi. Arjen hyvinvointiin liittyy niin lasten ja nuorten kuin huoltajienkin kokemat asiat, jotka tuottavat arkeen iloa ja hyvinvointia. Perheiden kokeman hyvinvoinnin tukemiseen liittyvät asiat käydään myös tässä luvussa läpi.

2.1 LASTEN JA NUORTEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA

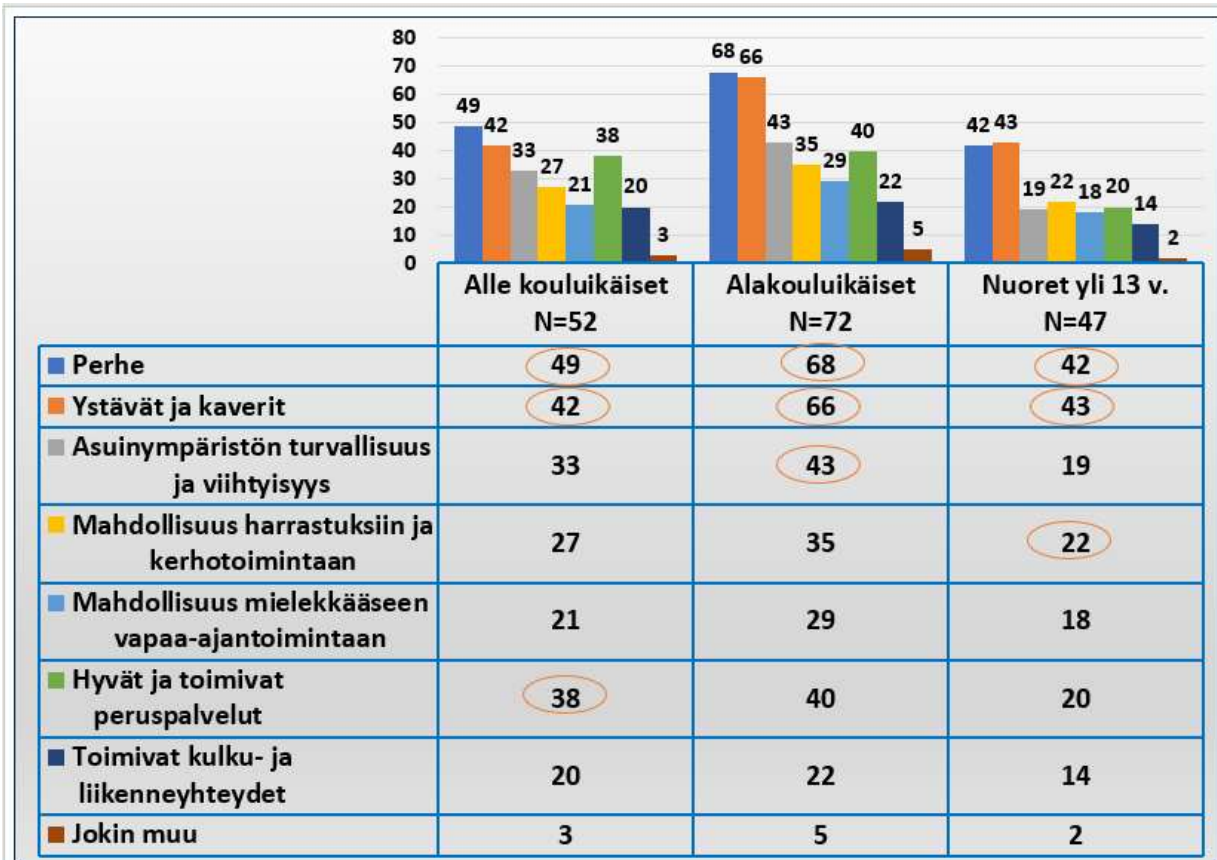
Vastaajien (N=107) tuli valita annetuista vaihtoehdoista kolme tärkeintä asiaa, joista omat lapset saavat arkeen iloa ja hyvinvointia. Ne asetettiin tärkeysjärjestykseen asteikolla 1-3, jossa 1 kuvasti tärkeintä. Voimme alla olevasta kuviosta havaita, että perhettä pidettiin tärkeimpänä yhdessä ystävien ja kavereiden kanssa. Nämä kaksi nousivat siis selkeästi muita merkityksellisimmiksi kaikkien vastaajien keskuudessa, kun muut vaihtoehdot jakautuivat keskenään tasaisemmin.

Kuvio 1: Lasten elämään iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat

Seuraavaksi tarkastelemme samoja tuloksia eri ikäryhmien näkökulmasta (kuvio 2). Perhe sekä ystävät ja kaverit korostuivat jokaisen ikäryhmän kohdalla. Eroa muodostui vain siinä, että nuoret asettivat ystävät ja kaverit perheen edelle. Alle kouluikäisillä kolmanneksi merkityksellisin asia on hyvät ja toimivat peruspalvelut. Alakouluikäisillä se on asuin ympäristön turvallisuus ja viihtyisyys. Nuorilla kolmantena on mahdollisuus harrastuksiin ja kerhotoimintaan.

Kuvio 2: Lasten elämään iloa ja hyvinvointia tuottavat asia ikäryhmittäin

Vastaajat saivat myös antaa avoimia kommentteja ja niitä kertyi kokonaisuudessaan 25 kpl. Toimiviin kulku- ja liikenneyhteyksiin kommentoineiden (N=5) keskuudessa tulee ilmi, että julkista liikennettä pidetään tärkeänä eikä sen toteutuminen ole tällä hetkellä täysin kohdillaan.

”Koulukyyditys.”

”Ei toimivia kulkuyhteyksiä.”

”Julkisen puolen liikenne toimii täällä surkeasti ja estää myös tänne muuttamisen monilta.”

”Tulevaisuudessa bussiyhteys on tärkeä. Vielä ei lapsi käytä. Lähellä on pysäkki.”

”Takkurannalle bussi linja takaisin.”

Avoimet kommentit harrastuksiin ja kerhotoimintaan liittyen (N=3) korostavat lähiharrastus mahdollisuuksia ja niiden konkreettisia vaikutuksia perheen arkeen. Vain yksi vastaajista kokee, että alueella ei olisi lainkaan sopivia harrastuksia.

”Ei sopivia harrastuksia täällä.”

”Mahdollisuuksia on. Pari harrastusta lapsi kokeillut, eikä innostus kestänyt jatkaa.”

”Lähiharrastukset opettavat vastuuta kulkemisesta ja liikkumisesta lähiympäristössä.”

”Lähiharrastukset vähentävät autoilua ja rauhoittaa myös vanhempien iltaa.”

Perheeseen liittyvät kommentit (N=4) toivat esiin kodin ja yhdessä tekemisen merkityksen lapsen arjessa. Yksi näistä kommenteista liittyi suoraan asuinalueen kehittämiseen ja se koski toivetta rantareittien avaamisesta pyöräilylle kaupunkiin päin.

”Yhdessä olo.”

”Kun kotona kaikki on hyvin, lapsella lähtökohdat kaikkeen muuhun hyvät.”

”Kotona vanhemmat voivat vaikuttaa myös kavereiden suhteisiin. Antaa olla kavereiden kanssa, koti on sellainen minne voi kutsua kavereita. Vanhemmat voivat opastaa kavereiden suhteissa ja tarvittaessa myös puuttua niihin.”

”Kyllä äidin ja isän seura on vielä arvossaan, mutta kavereitten kanssa on useimmin hauskaa.”

”Teemme paljon yhdessä, ulkoilupuitteet ovat hyvät Kiviniemen alueella, vielä kun saisi rantareittejä auki kaupungin suuntaan ja satama-alueita siistittyä niin olisi Kiviniemi luksuksisin asuinalue Oulussa”

Asuinympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden kommentit (N=2) tuovat esiin liikenteeseen liittyvät parannusehdotukset. Niistä voi havaita lapsiperheiden huolen autojen liian kovasta vauhdista alueella, jossa perheet liikkuvat. Luonnon ja harrasteiden läheisyys nähdään positiivisena asiana asuinalueen viihtyvyydessä.

”Luonto ja harrasteet lähellä.”

”Rantatielle ja Kiviniementielle kaivataan lisää töyssyjä tai hidasteita, kuten Ruotsissa, jotka kaventavat tietä.”

”Satama-alueita ja puolet Kiviniemenrantatiestä voisi tehdä kävelykatualueeksi. Rauhoittaisi sataman vaarallista rallia.”

Mahdollisuus mielekkääseen vapaa-ajantoimintaan keräsi kommentteissa (N=3) mainintoja nuorten omista kohtaamispaikoista omalla asuinalueella. Vapaa-ajantoiminnan nähdäänkin olevan merkittävässä roolissa erityisesti nuorilla, jotka ovat vapaampia liikkumaan kaupungin sisällä. Heidät haluttaisiinkin pitää aktiivisena omalla asuinalueella, jotta vanhempien on helpompi tietää missä omat lapset viettävät aikaa.

”Todella tärkeää. Vähentää tihutöitä ja halua lähteä Valkean tai Ideaparkiin hengaillemaan.”

”Pitäisi saada nuorisolle kunnan nuorisotalotoimintaa.”

”Betoninen skeittipuisto esim. Kellon kenttien viereen olisi loistava kohtaamispaikka. Laittaa sen vielä vaikka tienvarteen niin aikuisetkin näkevät ohi autoillessa, missä omat muksut ovat.”

Ystäviin ja kavereihin liittyvät kommentit (N=2) jatkavat samaa linjaa vapaa-ajantoimintaan liittyvien kommenttien kanssa. Ystävien merkitys korostuu, kuin myös vanhempien vastuu tietää oman lapsen kaveripiiristä. Lapsiperheiden suuri määrä nähdään mahdollisuutena ystävyysuhteiden löytymiselle omalta alueelta.

”Kyllä hyvät kaverit on tärkeitä.”

”Vanhempien täytyy olla kiinnostuneita ja välittää siitä, millaisissa kaveriporukoissa lapsi liikkuu ja mitä he tekevät.”

”Täällä on mahdollisuus pikkukylän tuttuihin ja myös tietenkin läheisiin kavereihin, kun täällä asuu paljon lapsiperheitä.”

Jokin muu kohta keräsi vastauksia (N=4) niin ravitsemukseen, kiusaamiseen ehkäisyyn, liikuntaan kuin yleiseen viihtyvyyteenkin. Monipuolinen ruokavalio nähdään tärkeänä ja vanhempien vastuu lasten kasvatuksesta koskee myös kiusaamisen ehkäisyyn liittyvää ohjeistusta. Hyvät ja toimivat peruspalvelut kohdassa (N=2) nousee esiin Kellon yläasteen huono sisäilma.

”Ravitsemus. Kotona on mitä syödä ja tehdään terveellistä perusruokaa. Ei tarvitse olla nälissään. Valitettavasti köyhiäkin perheitä kuulostaa olevan, ja ruoasta pitää tinkiä. Tai eletään Saarioisten pitsoilla, kun ei kotona tehdä ruokaa.”

”Koulussa panostetaan kiusaamisen ehkäisyyn, ja myös lasten vanhemmat ohjaavat lapsiaan kohtelemaan toisia ihmisiä oikein.”

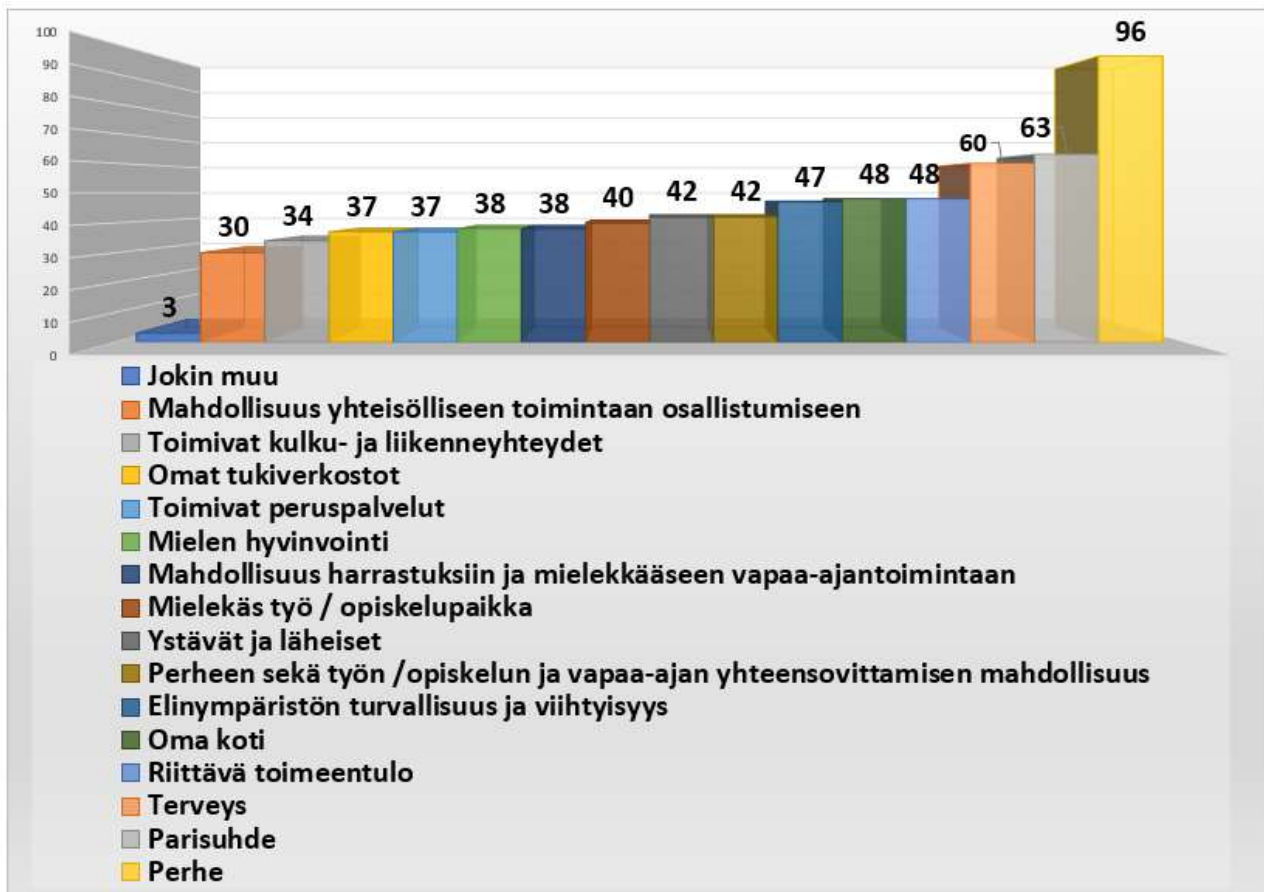
”Liikuntamahdollisuudet.”

”Siisteys ja (liikenne) turvallisuus”

”Koulun ilmanlaatu huono, Kellon yläasteella.”

2.2 HUOLTAJIEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA ASIOITA

Huoltajat saivat myös asettaa kolme arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavaa asiaa asteikolla 1-3 tärkeysjärjestykseen, jossa 1 kuvaa tärkeintä. Huoltajien kokemuksissa korostuu perheen merkitys arjen iloa ja hyvinvointia eniten tuottavana asiana, seuraavaksi tärkeimmät ovat parisuhde ja terveys. Eri ikäisten lasten huoltajien keskuudessa ei ollut havaittavissa merkittäviä eroja valinnoissa, vaan kaikilla heistä kolme tärkeintä asiaa olivat nämä edellä mainitut perhe, parisuhde ja terveys (kuvio 3). Heillä oli mahdollisuus täydentää vastauksiaan avoimien kommenttien avulla ja niitä kertyi yhteensä 28 kpl.

Kuvio 3: Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat asiat (N=105)

Perhe (N=3) oli siis selkeästi useimmiten valittu tärkeimmäksi asiaksi ja sen merkitys tuli ilmi myös tukiverkostojen (N=1) sekä ystävien ja läheisten kohdalla (N=2) ilmenevissä kommentteissa. Perheeseen nähdään kuuluvan keskeisesti oman nykyisen perheen lisäksi lapsuuden perheen sisarukset.

”Perhe on kaikkein tärkein.”

”Lapsuuden perheestä pidetään yhteyttä sisaruksiin. Omassa perheessä aikuistuneisiin lapsiin.”

”Sisarukset ovat seläntakainen tuki. Sisarusrakkaus peittää kaikki viat. Muuta verkostoa ei ole, eikä edes tunnu tarpeelliselta.”

”Perhe ja parisuhde”

”Oisin kyllä sisällyttänyt tähän myös parisuhteen, kodin ja lapset.”

”Mukaan lukien perhe.”

Terveys nähtiin osana hyvinvoinnin kokonaisuutta (N=2) ja vastaukset ovat kytköksissä parisuhteeseen liittyviin kommentteihin (N=2). Myös mielen hyvinvoinnin kohdalla tuotiin esille elämän perusasioiden merkityksen hyvinvoinnille ja arjen jaksamiselle.

”Tähän liittyy myös mielen hyvinvointi ja siihen liittyy parisuhde, perhe ja asuinympäristö sekä riittävä toimeentulo.”

”Ei ole ykkösjuttu. Sairauksia on jo ja niihin sopeutuu.”

”Hyvä, raitis ja rakastava puoliso osallistuu ja auttaa kodin askareissa sekä lasten kasvatuksessa.”

”Äärettömän tärkeää hyvinvoinnin kannalta on toimiva, onnellinen parisuhde”

”Elämässä perusasiat kunnossa, niin mieli voi hyvin. Jaksaa rakastaa, käydä töissä ja ulkoilla.”

”Elämään kuuluu luonnolliset surut. Hyvinvointiin kuuluu ajoittainen mielipaha.”

Toimivien kulku- ja liikenneyhteyksien kommentoinnissa (N=3) tuli esiin käytännöllisyys ja sen merkitys asuinpaikan valinnassa. Nämä sijoittuivat kuitenkin häntäpäähän huoltajien tärkeysjärjestystä katsottaessa.

”Linja-auto pysäkki kaukana, ei voi käyttää.”

”Ei toimivia kulkuyhteyksiä.”

”Aivan ykkösjuttuja tulevan asunnon sijaintia miettiessä.”

Mahdollisuutta yhteisölliseen toimintaan osallistumista kommentoitiin vain yhden vastaajan osalta. Sen keskiössä on ihmisen kaipaama mahdollisuus osallistua mikäli siltä tuntuu. Erityisesti alle kouluikäisten sekä alakouluikäisten lasten huoltajat ovat kokeneet sen iloa ja hyvinvointia tuottavaksi asiaksi. Toimivat peruspalvelut (N=2) olivat myös yleisellä tasolla arvostettuja ja eräs vastaaja koki että parannettavaa löytyisi, mutta ei kuitenkaan eritellyt sitä tarkemmin.

”En kaipaa, mutta mahdollisuus osallistua on hieno juttu.”

”Paljon parannettavaa.”

”Yleisellä tasolla arvostan.”

Mahdollisuus harrastuksiin ja mielekkääseen vapaa-ajantoimintaan oli kommenttien (N=2) perusteella alueella suppeat. Tämä kuvastaa myös huoltajien kaipuuta omille harrastuksille, sillä se sijoittui puolivälin kohdille kaikissa vastauksissa iloa ja hyvinvointia tuottavana tekijänä (kuvio 4).

”Kello-Kiviniemi alueella suppeat harrastemahdollisuudet”

”Entisenä kaupunkilaisena en ole sopeutunut tähän, ettei taidemuseoon tai teatteriin pääsekään enää käden käänteessä/kävellen.”

Köyhyyden vaikutukset elämänlaatuun nostettiin esille useammassa eri kohdassa, vaikka se ei itsessään ollut mikään ennalta annettu kategoria. Köyhyyden kuvattiin olevan elämänlaatua merkittävästi heikontava tekijä ja varallisuuden mahdollistavan erilaisen elämäntavan erityisesti vapaa-aikana.

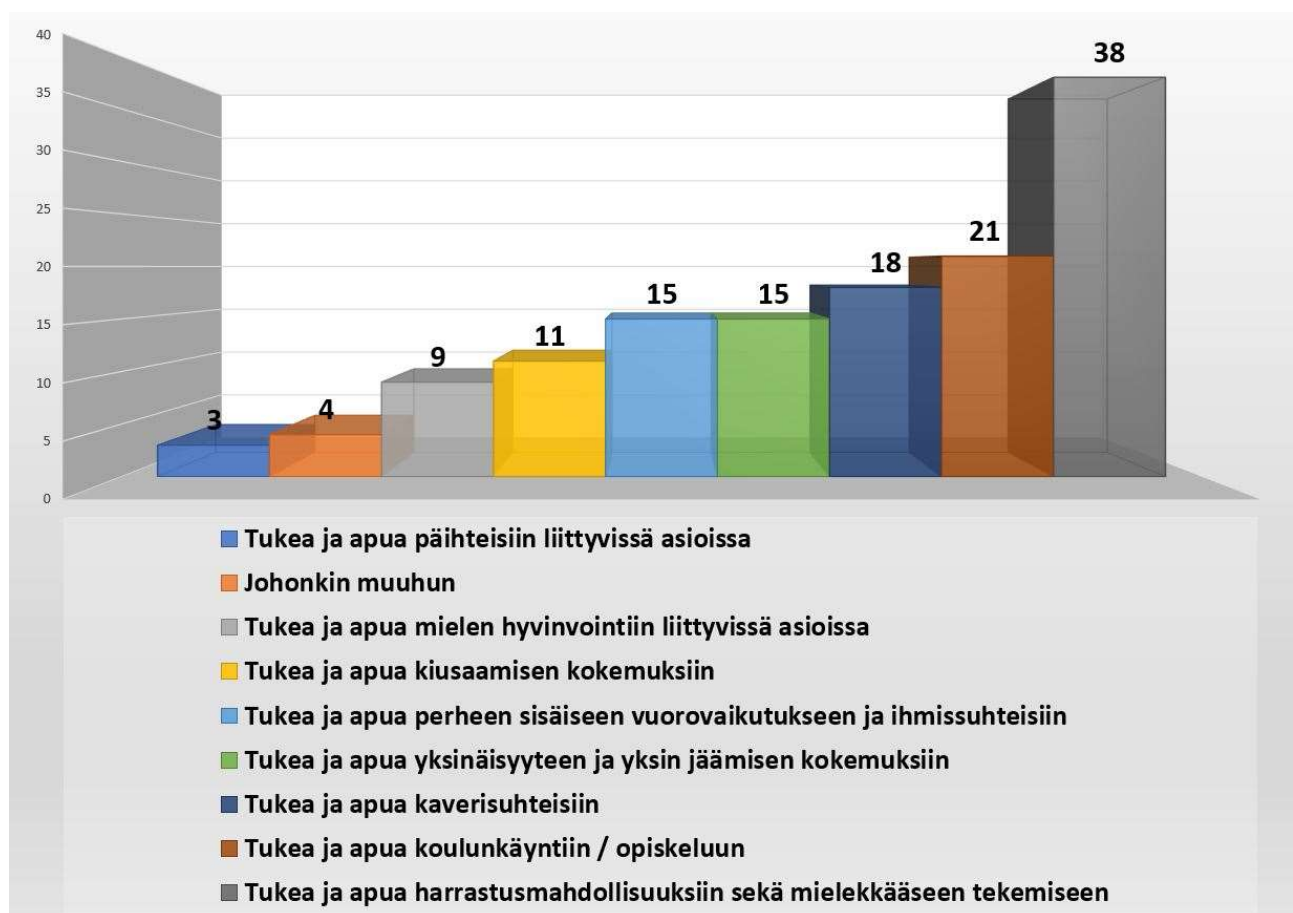
”Köyhyyden kokeneena mikään ei kuluta ihmistä niin paljoa. Ei edes lähiomaisten kuoleminen. Pitkäkestoinen stressi ja ”hulluus” rahahuolista on onneksi taaksejäänyttä elämää.”

”Omien taitojen esille tuonti ei valitettavasti juuri koskaan ole köyhänä mahdollista. Varallisuus antaa parhaat mahikset toteuttaa itseään. Vapaa-aikaansa kun pystyy käyttämään haluamallaan tavalla.”

”On rahaa harrastuksiin ... lisäksi on ollut varaa hankkia ohjelmistoja ja soittimia musiikin tekemiseen.”

”Vuokra-asuminen oli paljon kalliimpaa. Nyt jää rahaa elämiseen eri tavalla. Mutta muuttaa ei voi niin helposti, esim. työn perässä, kun on talo hoidettavana.”

2.3 LAPSEN JA NUOREN ARKEEN TOIVOTTU TUKI JA APU

Kuvio 4: Toivottu tuki lapsen ja nuoren arkeen (N=68)

Osana arjen hyvinvointia ovat tuen toteutumisen osa-alueet. Ensin vastaajilta tiedusteltiin lapsen ja nuoren arkeen liittyviä toiveita tuesta. Vastaajat saivat valita annetuista vaihtoehdoista yhden tai useamman kohdan, johon he toivoisivat apua tai tukea lapsen arjessa. Vastaajia tähän kohtaan oli 68 ja valittuja vastauksia kertyi 134. Vastaajat saivat myös avoimen kommentoinnin mahdollisuuden vastauksiensa täydentämiseksi ja näitä avoimia kommentteja tuli yhteensä 25 kpl. Voimmekin havaita taulukosta (kuvio 4), että kaikkien vastaajien keskuudessa nousi suurin tarve tuelle ja avulle harrastusmahdollisuuksiin sekä mielekkääseen tekemiseen liittyen. Toiseksi eniten kysyntää on koulunkäynnin tuelle ja kolmanneksi sijoittui tuen ja avun tarve kaverisuhteisiin.

Eniten ääniä saanut tuki ja apu harrastusmahdollisuuksiin sekä mielekkääseen tekemiseen sai myös eniten avoimia kommentteja (N=12). Niissä toivottiin harrastusmahdollisuuksien lisäämistä, kerhotoimintaa erityisesti koulun tiloissa, kohtaamispaikkaa nuorille sekä taloudellista tukea harrastuksiin. Yksinäisyyteen ja yksin jäämisen kokemuksiin liittyvät kommentit yhtyivät kokemuksiin alueen kerhotoiminnan vähäisyydestä.

”Lisää harrastustoimintaa Kellon alueelle.”

”Harrastusmahdollisuuksia pienillekin lapsille edullisesti/ilmaiseksi.”

”Toivoisin rentoa, kilpailutonta harrastustoimintaa, ulkotilojen parantamista niin, että lapset viihtyisivät ulkona ja puistoissa, myös iltaisin ja viikonloppuna.”

”Olisi mahtavaa, jos Hietalanmäen kenttää jäädytettäisiin talvella.”

”Nuorilla olisi kohtaamispaikkoja, muu kuin bussipysäkki.”

”Kerhotoiminta on alueella surkeaa.”

”Kerhot voisivat olla koulun tiloissa.”

”Iltapäiväkerholla oli ankeat tilat, eikä kaikki halukkaat mahtuneet mukaan.”

”Kunnan kerhotoiminta vaikuttaa aktiivisemmalta nyt, kuin joitain vuosia sitten. Toivottavasti kerhoja olisi jatkossa vieläkin enemmän.”

”Iltaisin voisi olla kerhotoimintaa.”

”Taloudellinen apu.”

”Taloudellista tukea harrastuksiin.”

Taloudellista tukea kaivattiin myös koulunkäyntiin liittyvän tuen kommentteissa (N=3) ja lisäksi oppilaille kaivattaisiin haasteita lapsen kykyjen mukaan. Koulun liittyviä kommentteja ilmeni myös kaverisuhteissa ja kiusaamisen kokemuksissa (N=3).

”Taloudellista tukea lasten tarpeisiin kuten vaatteisiin, lukiokirjoihin, bussikorttiin, pianonsoiton maksuun, uintilippuun, lääkärinkustannuksiin.”

”Lapsia pitäisi liikuttaa useampiin harrastuksiin ja terapiaihin, mutta ei aika, jaksaminen ja rahat riitä.”

”Oppimistason mukaisia haasteita.”
”Ympäristössä ja koululla paljon huonoa käytöstä ja hyötymissuhteita.”
”Lasta kiusattu Viskarista eskariin ja koulussa jatkuu...”
”Koulussa.”

Perheen sisäisen vuorovaikutuksen ja ihmissuhteiden tukemiseen sekä johonkin muuhun kohtaan vastanneet (N=6) toivat esille perheiden sisäiset haasteet ja yhteisöllisyyden merkityksen arjessa.

”Uusien Harrastusten pariin.”
”Yhteisölliseen toimintaan.”
”2-5 km koulumatkat ovat alakouluikäiselle haastavia.”
”Yksinhuoltajuus.”
”Sisarusten vuorovaikutukseen”

Eri ikäisten lasten kohdalla ei tapahtunut tuloksissa suurta hajontaa. Harrastusmahdollisuuksiin ja mielekkääseen toimintaan osallistumisen tuki ja apu oli kaikille tärkeintä. Toiseksi ja kolmanneksi tärkeimmät asiat menevät hieman eri järjestyksessä ikäryhmien kohdalla, mutta samat tuen tarpeen toiveet vain vaihtelevat paikkaa. Koulunkäynnin tuki on toiseksi tärkeintä alakouluikäisille ja nuorille. Kaverisuhteisiin saatava tuki oli alle kouluikäisille toiseksi tärkein ja alakouluikäisille kolmanneksi tärkein. Alle kouluikäisten kohdalla kolmannen sijan jakavat koulunkäynnin tuki sekä perheen sisäisen vuorovaikutuksen ja ihmissuhteiden tuen. Nuorten kohdalla perheen sisäisen vuorovaikutuksen ja ihmissuhteiden tukeminen on myös kolmannella sijalla.

2.4 VANHEMMUUTEEN JA KASVATTAJANA TOIMIMISEEN TOIVOTTU TUKEA JA APU

Vastaajilta kysyttiin myös vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottua tukea ja apua. He saivat valita yhden tai useamman kohdan ennalta annetuista vaihtoehdoista. Vastaajia tähän kohtaan oli 74 ja valittuja vastauksia kertyi yhteensä 178. Vastaajat saivat myös täydentää vastauksiaan avoimien kommenttien avulla ja niitä tuli yhteensä 13 kpl.

Eniten apua ja tukea vastaajat kokivat tarvitsevansa nuoren itsenäistymisen tukemiseen sekä nuoren sosiaalisten- ja tunnetaitojen kehittymisen tukemiseen. Kolmanneksi eniten vastauksia keräsi tuki ja apu haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa toimimiseen. Eri ikäryhmiä vertaillen ei ole merkittäviä eroja kolmen tärkeimmän tuen ja avun tarpeen kohdalla. Alle kouluikäisten ja alakouluikäisten huoltajien kohdalla esiin nousee kuitenkin myös tuki ja apu omaan/puolison jaksamiseen.

Kuvio 5: Vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottu tuki ja apu (N=74)

Avoimissa kommentteissa toimeentuloon liittyvät kommentit (N=2) keskittyivät myös huoltajien tuen tarpeen kohdalla lasten harrastuksien aiheuttamien kustannusten haasteisiin.

”Lasten harrastuksiin taloudellinen apu.”
”Lasten harrastuksien maksut tuottavat päänvaivaa.”

Arjen hallintaan kohdistuva tuki, omaan/puolison jaksamiseen liittyvä tuki sekä mahdollisuus vertaistukeen- ja apuun kohdat keräsivät kommentteja (N=6) alueen vähäisestä lastenhoito mahdollisuudesta ja tukiverkoston vähyydestä.

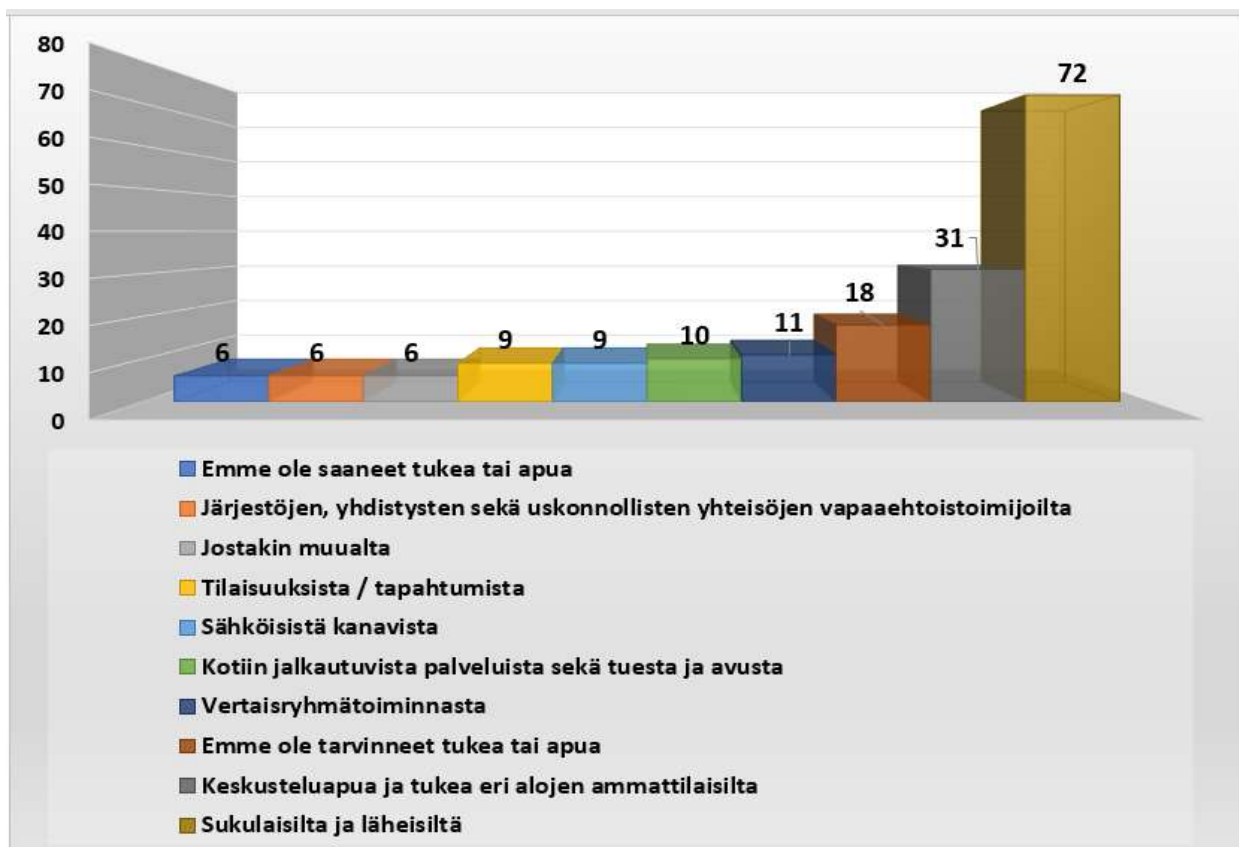
”Hoitoapua.”
”Vuorotyön vuoksi kattavampi lastenhoitomahdollisuus.”
”Tukiverkostoa vähän/ lasten hoitoa ei saataville.”
”Ei ystäviä/tuttuja alueella.”

Johonkin muuhun kohtaan vastanneet (N=3) kommentoivat arjen helpottamista vaikuttavia tekijöitä, kuten leikkipuiston tuominen lähemmäksi ja poistamalla huoltajien vastuun hammaslääkəriin kuljettamisesta.

”Haluaisin Hietalanmäen alueelle esim. leikkipuiston, jossa lapset voisivat vapaa ajalla leikkiä ja pienillekin olisi jotain. Holstinmäen puisto on alueellisesti alueen laitamilla.”

”Kyyditys koululta hammaslääkəriin/oikomishoitoon koululaisille helpottaisi. Ei tarvitsisi olla töistä sen takia pois.”

2.5 AVUN JA TUEN HAKEMISEN KANAVIA

Kuvio 6: Avun ja tuen hakemisen kanavat (N=105)

Avun ja tuen toteutuminen edellyttää usein sen, että huoltaja hakee itselleen tai lapselle ja nuorelle apua. Näitä avun ja tuen hakemisen kanavia selvitettiin kysymyksellä, jossa vastaaja sai valita yhden tai useamman kohdan annetuista vaihtoehdoista. Vastaajia tähän kohtaan oli 105 ja valittuja vastauksia yhteensä 178. Vastauksia sai täydentää avoimien kommenttien avulla ja niitä kertyi yhteensä 17 kpl.

Merkittävä osa vastaajista koki sukulaiset ja läheiset tärkeäksi avun hakemisen tahoksi. Toiseksi eniten vastauksia keräsi keskusteluapu ja tuki eri alojen ammattilaisilta (Kuvio 6). Ikäryhmiä tarkasteltaessa erityisesti alakouluikäisten ja nuorten huoltajat olivat vastanneet, että eivät ole tarvinneet tukea ja apua. Sukulaisten ja läheisten avun kommentointi (N=6) olikin pääasiassa myönteistä ja vain yksi vastaajista kommentoi sukulaisen vanhuuden olevan nykyisin esteenä avun saamiselle.

"Anopilta."

"Isovanhemmilta."

"-- sukulaisista löytyy lapsille turvallinen ja luotettava hoitaja."

"Saamme viikoittain vertaistukea ja apua arjen sujumuuteen läheisiltä: isovanhemmilta, sisarusten perheistä ja ystäviltä."

"Vinkkejä puhelimitse."

"Meidän vanhempien omat vanhemmat sen ikäisiä nykyään (yli 70 v), että nyt ei apua saatavilla juurikaan."

Apua kuitenkin koetaan saavan hyvin myös vertaisryhmätoiminnasta, tilaisuuksista ja tapahtumista sekä erilaisista kotiin jalkautuvista palveluista sekä tuesta ja avusta (N=5).

"Lapsirikas hankkeesta."

"Perhetyötä aikaisemmin."

"Kun todettiin sairautta."

"Luennot, vanhempainillat."

"Facebookin eri ryhmien keskustelut."

Jostakin muualta kohta (N=6) keräsi yhteen hyvin erilaisia kokemuksia ja avun tarjoajia, mutta suurinta osaa vastauksista yhdistää ajatus tuen saamisen vaikeudesta ja pitkästä odotusajasta.

"Diakoniatyö."

"Ainoastaan seurakunnan perhekerhosta aikoinaan ohjaajilta tukea."

"Kaupungilta ei apua ollenkaan, tukiverkostoja ei ole omasta takaa."

"Olen kokenut julkisen puolen tukiasioissa avun aivan liian hidastempoiseksi, yhtä ottelua vain. Itse pitää olla yliaktiivinen, jos aikoo saada apua niin terveyden tai koulun kanssa."

"Kun olin ... aivan lopussa, sain lapselle tukiperheen. Odotusaika oli liian pitkä, hätä ja uupumus oli niin akuuttia. Meni useampi vuosi, että hengähdyshetkistä oli näkyvää/tuntuva vaikutusta."

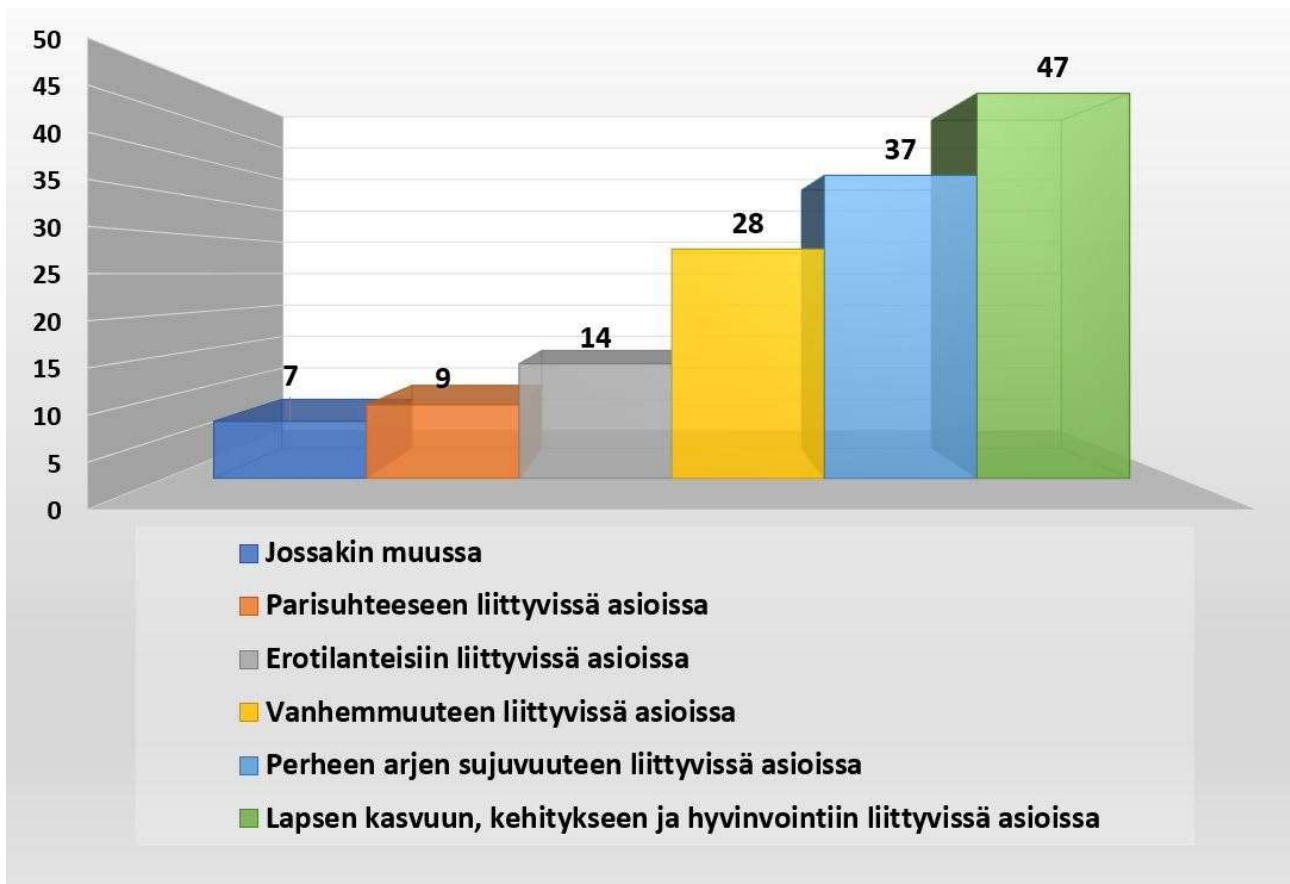
"Yksityinen lääkäri, omat yhteydet eri ihmisiin, seuratoiminta, koulun kuraattori."

"Itse selvitelty ja ottanut yhteyttä esim. Kela ja koulun opo, eri erityisopeen."

"Naapureilta ja ystäviltä."

2.6 AVUN JA TUEN HAKEMISEN KYNNYKSEN MADALTAMISTA TUKEVAT ASIAT

Asuinalueen lapsiperheiden tuen ja avun hakemisen kynnystä halutaan madaltaa entisestään. Vastaajat saivat valita annetuista vaihtoehdoista yhden tai useamman asian, jonka kohdalla lapsiperheitä voitaisiin tukea nykyistä paremmin. Vastaajien määrä oli 75 ja valittuja vastauksia tuli yhteensä 142. Eniten vastauksia keräsi lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät asiat. Toiseksi eniten vastauksia sai perheen arjen sujuvoittamiseen liittyvät asiat. (Kuvio 7) Vastaajat saivat myös täydentää vastauksiaan avoimien kommenttien avulla ja niitä kertyi yhteensä 19 kpl.

Kuvio 7: Lapsiperheiden tuen ja avun hakemisen kynnyksen madaltamiseen liittyvät toiveet

Lapsen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät asiat nousivat perheille tärkeimmäksi teemaksi tuen hakemisessa ja siihen liittyvät tuen sekä avun madaltamista tukevat asiat olivat avoimien vastausten (N=5) perusteella yhteydessä toiveisiin luennoista, koulun mahdollisuuden tukea lasta ja nuorta, lapsiryhmäkokoon sekä asiantuntevan henkilökunnan läsnäoloon eri toimialoilla.

”Avoimia luentoja eri kehityskausista.”
”Luennot, harrastusmahdollisuudet lähellä”
”Lapsiryhmäkoot tarhoissa pienemmiksi.”
”Asiantuntevaa henkilökuntaa eri toimialoille”
”Kouluilla pitäisi olla mahdollisuus tarjota apua/ohjata oikeaan paikkaan, kun tukea ja apua tarvitaan.”

Vanhemmuuteen liittyvien asioiden kommentointi (N=3) oli samassa linjassa perheen arjen sujuvuuteen liittyvien asioiden kanssa (N=4). Näissä vastauksissa nousivat esille toiveet alueen vanhempien Facebook ryhmistä, joissa olisi mahdollista keskustella ajankohtaisista asioista ja tuoda esille alueen tapahtumia. Ryhmien lisäksi perheet kaipasivat apua lastenhoitoon ja harrastuksiin kuljetuksissa sekä avoimuutta ja hyväksyvää ilmapiiriä.

”Keskusteluryhmiä”
”Facebookiin ko. Alueen vanhemmille omat ryhmät, jossa kerrotaan alueen tapahtumista, harrastusmahdollisuuksista ym. Mahdollisuus myös keskustella asioista”
”Muuttuvissa olosuhteissa olisi avun saamisen helppous tärkeää”
”Hoitoapua ja kускаusapua harrastuksiin”
”Koulu-Perhe yhteistyö”
”Avoimuus ja hyväksyvä ilmapiiri”

Jokainen vastaaja, joka oli valinnut jossakin muussa kohdan (N=7) oli myös täydentänyt vastaustaan. Vastauksissa korostuu avun hakemisen hitaus ja vaikeus niin lasten ja nuorten kuin huoltajienkin kohdalla. Apua kaivataan konkreettisesti perheiden arkeen erityisesti lastenhoidon sekä kodinhoidon osalta.

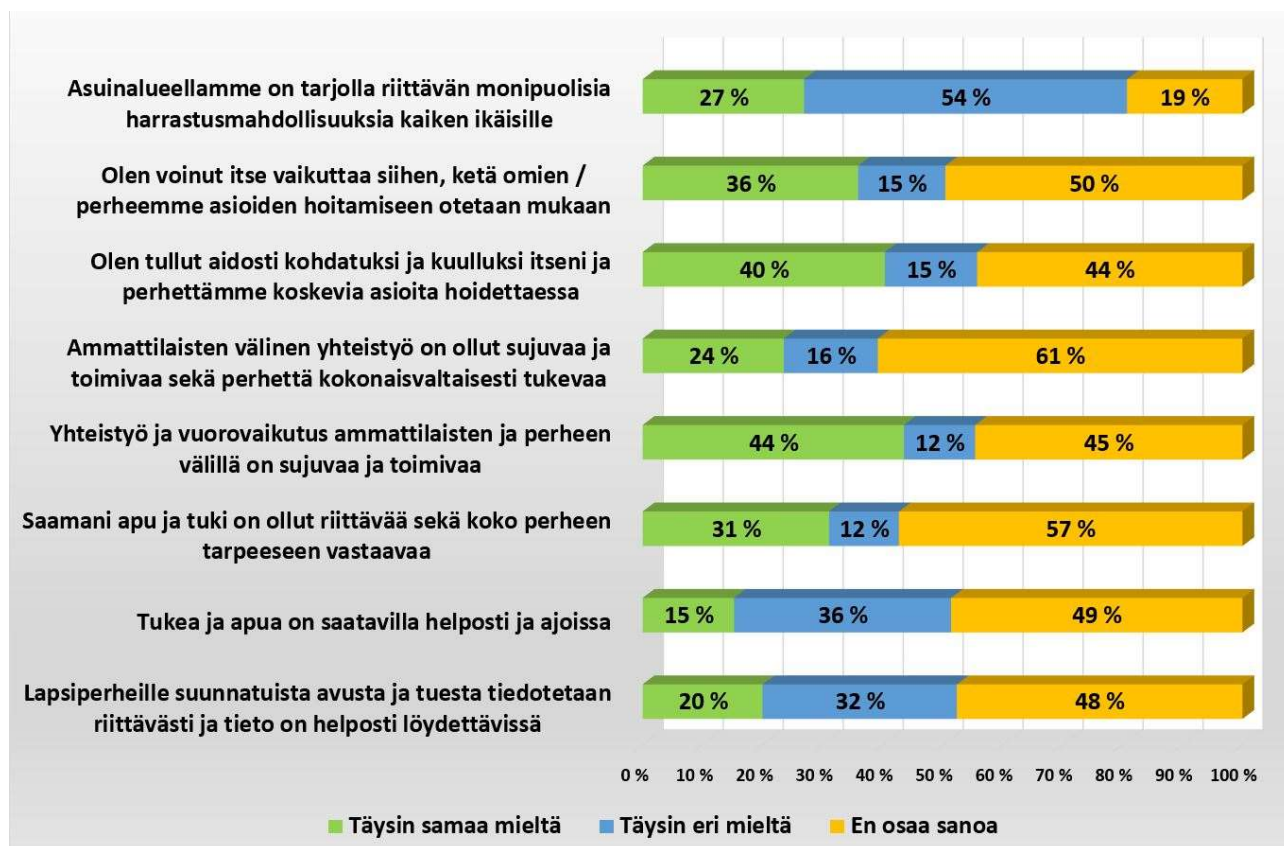
”Tukea ja apua sairauden kanssa”
”Keskusteluapua teinille, nopeasti, eikä niin, että luvataan soittaa, eikä soittoa koskaan tule.”
”Selkeät yhteystiedot mihin missäkin tilanteessa voi ottaa yhteyttä. Ja sitten kun ottaa sitä yhteyttä niin sitä apua on saatava mahdollisimman pian eikä vasta 3-9kk päästä, se voi olla silloin jo myöhäistä!”
”Jos jossain perheessä tarvitaan mitä vaan apua, niin kyllä sen täytyisi olla helposti saatavilla.”
”Toimeentulotukea tulisi saada helpommin perheen, jossa on nuoria opiskelijoita sekä pienempiä lapsia joissa toinen vanhempi on työtön ja toisellakin tulot hyvin pienet.”
”Uupuneille vanhemmille konkreettista ruoanlaitto-, siivous-, pyykkäysapua. Lomalle ei kotoa noin vain pääse. Arkea pitää pyörittää. Kodinhoitajat takaisin!”
”Avun hakemisessa olisi iso helpotus jos lapsille olisi saatavilla hoito siksi ajaksi kun vanhempi käy apua saamassa. Ja mielellään maksuton hoito.”

3 PALAUTTEET JA KEHITTÄMISTOIVEET LAPSI- JA PERHEPALVELUISTA

Lapsi- ja perhepalveluiden sekä -toimintojen kehittäminen vaatii toteutuakseen kokemustietoa palveluiden saatavuudesta ja niistä osa-alueista mitä alueen asukkaat kaipaavat kehitettäväksi. Palveluiden saatavuuden mittaamiseen käytettiin väittämiä, joiden perusteella vastaajat pystyivät arvioimaan pitääkö väittäjä paikkaansa heidän kohdallaan. Kehittämistoiveita kerättiin listaamalla alueen palvelut yhteen ja vastaajat saivat valita mitä näistä palveluista tulisi heidän mielestään kehittää. Valittuja vastauksia sai molemmissa kohdissa täydentää avoimien vastausten avulla.

3.1 KOKEMUKSET PALVELUIDEN SAATAVUUDESTA

Palveluiden saatavuuden mittarina toimineissa väittämässä asteikot olivat täysin samaa mieltä, täysin eri mieltä sekä en osaa sanoa. Vastauksia sai täydentää avoimien kommenttien avulla ja niitä kertyi yhteensä 48kpl. Kuviosta 8 voimme havaita, että moni vastauksista on ollut vastaajille haastavia, sillä isot vastausprosentit ovat ”en osaa sanoa” kohdalla. Tätä ilmiötä osittain selittää se, että vastausvaihtoehdot ovat olleet ääripäitä, jolloin kumpikaan ei ole tuntunut oikealta ja tämä tulee myös ilmi avoimissa kommentteissa.

Kuvio 8: Kokemukset palveluiden saatavuudesta

Harrastusmahdollisuudet nousevat vastauksista selkeästi esille (N=10), sillä vastaajista 54 % on sitä mieltä ettei niitä ole tarjolla alueella riittävästi. Siihen liittyvät kommentit liittyvät erityisesti välimatkoihin, kilpaurheiluun ja tiedotuksen puutteeseen. Vastaajat tuovat myös ilmi useita haasteita, jotka liittyvät harrastuksen aloittamiseen.

"Täällä ei ole tarjolla nuorille muuta kuin ktu:n voimistelu."

"Vähän kauempana on monipuolisesti, mutta ihan Kellossa ei ole. En ainakaan tiedä. Tiedotus on lähes olematonta. Tai viesti ei tule perille."

"Kerhotilat puuttuvat"

"Osa kiintoisista harrastuksista edellyttäisi asumista kaupungissa."

"Pienille lapsille (alle 4-v.), etenkin pojille voisi olla enemmän esim. liikuntakerhoja."

"Paljon on automatkan päässä ja sinne ei kulje (riittävästi) busseja, Virpiniemi, Haukipudas, Oulu."

"Harrastuksissa kerrotaan ettei ole enää joko tilaa tai "lapsenne taso ei riitä joukkueemme tasoon..." eli uutta harrastusta ei voi aloittaa."

Yhteistyö ja vuorovaikutus ammattilaisten kanssa (N=8) on koettu vaihtelevaksi ja toimivuuden nähdään monesti olevan riippuvaisia henkilöistä. Henkilöstöön liittyvät haasteet näkyvät vastaajille suurena vaihtuvuutena. Vastausten perusteella on kuitenkin havaittavissa silti pääosin positiivinen suhtautuminen, sillä 44 % vastaajista kokee sen sujuvaksi.

"Vaihtelee"

"Voisi olla nopeampaa"

"Ammattilaisten suuri vaihtuvuus/sijaistaminen ei auta perhettä, aina saa selittää alusta samat asiat, päämäärä tulevaisuudessa, sinne pitkämatka kun yhteistyö päätii"

"Sujuvaa silloin kun on ollut oikeat henkilöt asiaa hoitamassa, mutta muuten ei sujuvaa."

"Ainakin koulun kanssa sujuvaa"

Vastaajista 36 % on sitä mieltä ettei tukea ja apua ole helposti ja ajoissa saatavilla. Usealla vastaajalla on erityisesti huoli läheisistään, sillä ovat kuulleet muiden kokemuksia hitaasta palvelusta. Palveluiden saannissa keskeiseen rooliin nouseekin nopea palvelu ja riittävä tuki niille perheille, jotka sitä tarvitsevat.

"Riippuu asiasta esim. kouluasiat hyvin hoitunut"

"Muiden kokemuksia kuunnelleena minulla on huoli siitä, että lapset, nuoret ja perheet eivät saa riittävän ajoissa riittävää tukea ja apua."

"Osittain samaa mieltä. Vie usein liian pitkä ajan, ennen kuin apua saadaan"

"Ei kokemusta mutta mielikuva on julkisista palveluista se että apua saa odottaa"

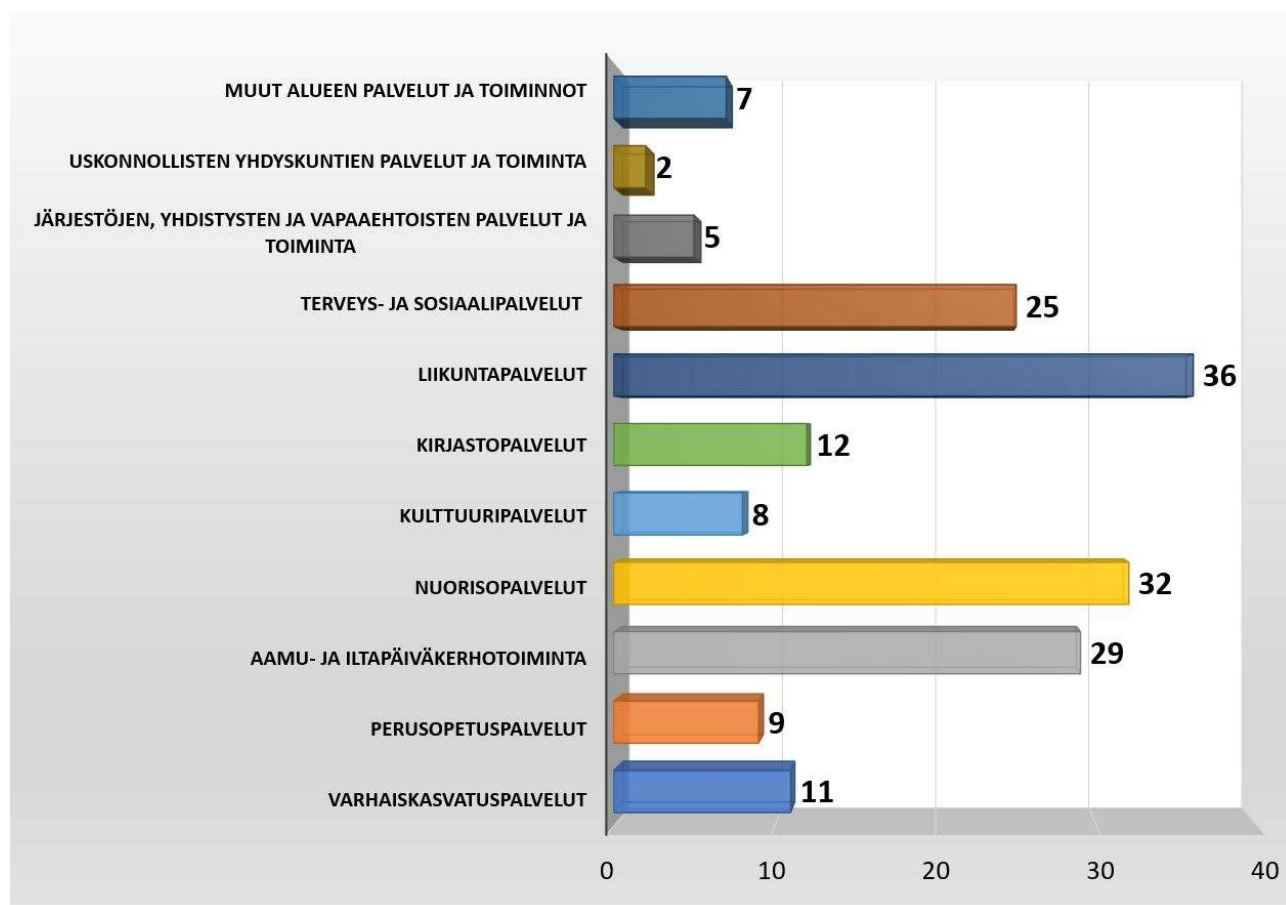
"Esim. tk todella hankala saada aikoja"

"Kun hätä on suuri, ei pitäisi avunsaantia pitkittää."

3.2 LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN KEHITTÄMISTOIVEET

Perheen arjen hyvinvoinnin ja sujuvuuden edistämiseksi selvitettiin, että mitä palveluita kehittämällä vastaajat voisivat hyötyä arjessaan. Vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon palveluista ja täydentää sitten vastaustaan avoimien kommenttien avulla. Vastaajia tähän kohtaan oli 40 ja valittuja vastauksia 96.

Vastauksista on havaittavissa erityisesti neljä palvelua, jotka nousevat valinnoissa muiden yli (kuvio 9). Nämä ovat liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä terveys- ja sosiaalipalvelut. Avoimia kommentteja eniten keräsi nuorisopalvelut, jonka merkitys vastaajille on tässä raportissakin toistunut useassa eri kohdassa.

Kuvio 9: Palveluiden kehittämiskohteet

Nuorisopalveluiden kommentointi (N=25) keskittyi pääasiassa toiveeseen nuorisotiloista. *”Mitkä nuorisopalvelut? Ei kait täällä ole mitään nuorisolle.”* oli erään vastaajan kommentti ja sen sisältö toistui useassa vastauksessa. Nuorille kaivataan tilojen lisäksi myös paikalle ammatillisia työntekijöitä ja useampi vastaaja koki haluavansa nuorille toimintaa joka päiväksi. Erään vastaajan vastauksesta tulee myös ilmi varhaisnuoret, joilla on myös tarvetta ohjatulle toiminnalle: *”Nuorille ja varhaisnuorille nuokkari ja kerhot ja nuoriso-ohjaajat toimintaa vetämään. Ei riitä, että Haukiputaalla on em. palvelut, ovat liian kaukana.”* Toimintamallina *nuortenkahvila* on vastauksissa eniten ehdotettu.

Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta herätti vastaajissa myös useita kommentteja (N=21). Vastauksissa korostui aamupäivätoiminnan merkitys lapsiperheille: *”Aamupäiväkerhot takaisin”, “Aamupäivätoimintaa tarvitaan myös”*. Aamupäivätoiminnan lisäksi iltapäiväkerhojen toteutuminen on koulusta riippuvaista: *”Takkurannan koululla ei ole järjestetty iltapäiväkerho toimintaa ollenkaan”, “Pitää järjestää joka koululle”*. Muutamien vastaajien mukaan kerhoille on asetettu liian suuret vähimmäisryhmäkoot, jonka vuoksi kerhon toteutuminen ei onnistu: *”Mielestäni näin pienessä koulussa ei voi olla yhtä suuret osallistujia vaatimukset kuin isoissa kouluissa. Ip toiminta olisi erittäin tärkeää lapsillemme.”*, *”Vähimmäisryhmäkoot suhteutettava koulun koon mukaan! Tämänhetkinen minimimäärä 15 on aivan liian suuri!”*, *”Takaamalla aamu- ja iltapäiväkerho kaikille sitä tarvitseville=kerhot järjestetään jos yksikin sitä tarvitsee.”*. Aiheeseen liittyvän kommentoinnin viimeisenä osa-alueena oli hyvien tilojen ja henkilökunnan merkitys osana toiminnan järjestämistä: *”Paremmat tilat tarvitaan Kelloon. Koulun aula on meluisa paikka.”*, *”Koulutetut ja pätevät ohjaajat”*.

Perusopetuspalveluilta (N=7) toivottiin keskeisesti myönteisempää asennetta ja joustavaa koulunkäyntiä sekä sille annettiin kritiikkiä pienten koululaisten lukujärjestyksistä ja pienten koulujen lakkauttamisista. Haasteet nuorison kanssa voivat olla pitkäkestoisia ja täten negatiivisen palautteen määrä voi alkaa ahdistamaan huoltajaa: *”Koulusta tulee jatkuvasti viestejä siitä, mikä kaikki on kiellettyä. Voisiko edes joskus laittaa vanhemmille positiivisempia tiedotteita?”*. Virpiniemen perheissä on herännyt huoli lasten kaverisuhteista, kun alueen lapset joutuvat jakautumaan eri kouluihin: *”Liian tiukka asuinalue raja kiviniemen ja kellon koulun välillä. Varsinkin kun asiaa katsoo virpiniemen suunnalta. Lähialueen lapset (kaverit) joutuvat eri kouluihin kun asuvat eri puolilla virpiniemen tietä. Kaverisuhteet erittäin tärkeitä lapselle ja antaa paljon tukea koulun aloitukseen!”*. Aamupäivätoiminnan puute on yhteydessä perheiden toiveisiin lasten aiemmasta koulunaloituksesta erityisesti ekaluokkalaisten kohdalla: *”Mahdollisesti aiempi koulunaloitus”, “Ei ole mitään järkeä, että ekaluokkalaisten aloittavat koulupäivän kymmeneltä lounaalla ja syövät yhdeltä sitten eväitä. Myös lukujärjestyksessä paljon kymmenen aamuja jo pienillä...”*.

Varhaiskasvatustalveluiden kohdalla (N=9) haluttiin palveluiden lisäämistä sekä paremmat mahdollisuudet vuorohoitoa tarvitseville perheille: *”Kovat on jonot kellon päiväkotiin ja tällä alueella lapsiperheitä”, ”Päiväkoti takaisin Hietalanmäen alueelle.”, ”Enemmän vuorohoitopäiväkoteja.”, ”Vuorotyöläisille vaihtoehtoja vuorotyö päiväkodin valinnassa”.* Varhaiskasvatukselta odotetaan *”Laatua ja pysyvyyttä päivähoitoon”* sekä *”Vertaistukea ja aikaa keskustella ammattilaisten kanssa”.* Vastaajat toivat myös ilmi huolen päiväkotiryhmien koosta.

Liikuntapalvelut olivat myös yksi suurimmista esiin nousseista kehitystä vaativista palveluista ja sitä myös kommentoitiin paljon (N=21). Vastaajien mukaan on erityisen tärkeää, että alueella on kunnolliset ulkoliikuntapaikat ja mahdollisuudet niin lapsille kuin aikuisille harrastaa liikuntaa liikkumisen ilosta: *”Esim. pallo tms. peliporukoita, joiden tavoite ei oli kilpailut ja liika treenaaminen vaan kevyttä harrastusmahdollisuutta kerran pari viikossa lähellä.”, ”Aikuisille liikuntaryhmiä, tanssia normi aikaan ei 8 jälkeen.”, ”Liikuntapuistoja ja alueita”.* Olemassa olevien ulkoliikuntapaikkojen kunnostus on myös vastauksissa keskeisessä roolissa: *”Kellon kaukalo takaisin ylläpidettävien listalle. Huolto puuttui viime talvena ja on ainoa mahdollisuus lapsille ja nuorille johonkin järkevään tekemiseen.”, ”Kellossa jalkapallokenttä myös ulkopuolisten käyttöön, jotta voi perheen/kaveriporukan kanssa käydä pelaamassa. Nyt Kellon kentältä häädetään pois.”, ”Ulkoliikuntapaikat kuntoon”, ”Takkurannan koulun kentän kehittäminen”.*

Järjestöjen, yhdistysten ja vapaaehtoisten palvelut ja toiminta (N=1), **kulttuuripalvelut** (N=4) sekä **uskonnollisten yhdyskuntien palvelut ja toiminta** (N=2) korostavat kerhojen ja urheiluseurojen lisäämistä alueelle. Nämä ovat yhteydessä liikuntapalveluiden kohdalla ilmenneeseen tarpeeseen uusista harrastemahdollisuuksista: *”Harrastustoimintaa, muutakin kuin liikuntaa.” ”Lisää harrastusmahdollisuuksia Kellon alueelle, kerhoja esim. koulun tiloihin heti koulupäivän jälkeen”, ”Tukea urheiluseuroille”, ”Seurakunnan toimintaa ja urheiluseuroja ym. yhteistyöhön.”* Näiden lisäksi alueelle kaivataan tapahtumia perheille ja niiden järjestämisessä on mahdollista hyödyntää innokkaita vapaaehtoisia: *”Tapahtumia lapsille ja nuorille sekä perheille” ”Ilmaistapahtumia, vapaaehtoisten hyödyntäminen”*

Terveys- ja sosiaalipalveluiden kommentoissa (N=19) ilmeni, että palvelut olivat vastaajien mielestä vähentyneet ja samalla niihin pääsyä tulisi merkittävästi nopeuttaa: *”Kaikki mainitut palvelut tänne omalle kylälle”, ”Neuvola Kelloon takaisin”, ”Nopeammin pitäisi päästä lääkäriin tai terapeutin vastaanotolle”, ”Poissa on koulujen yhteydessä olleet terveyskeskus- ja hammashoitopalvelut”.* Useampi vastaaja tuo esille vastaanottoaikojen hankalat ajankohdat, mitkä aiheuttavat poissaoloja niin

huoltajille töistä kuin myös koululaisillekin. Vastaajilla on useita ehdotuksia erityisesti oikomishoitoon liittyvän vaikean tilanteen helpottamiseksi: *”Esim. hammashoitola on kaukana ... Olen kuullut, että joissakin kunnissa kunta järjestää kyyditystä.”*, *”Voisiko esim. kerran viikossa olla koululla hammashoitaja/lääkäri/suuhygienisti tekemässä tarkastuksia ja muita pieniä juttuja. ... Eli joko kyyditys kunnan puolesta tai palvelun tuominen lähemmäksi? Jalkautuva oikomishoitaja, joka lähtee liikkeelle tarvittaessa ja hoitaa useamman koululaisen kohteessa?”*

Kirjastopalvelut keräsivät lähes yksimielistä kommentointia (N=10) Kellon kirjaston siirtymisestä pois Kellon keskustasta: *”Kirjasto takaisin Kellon keskustaan!”*, *”Kelloon kirjasto takaisin, ei tullut Kiviniemessä käytyä”*, *”Kirjasto on kaukana”*, *”Kylän olohuone poistui”*. Kirjasto nähtiinkin paikkana, jossa saa palvelua ammattilaiselta mutta myös rentoutumispaikkana: *”Paikka, jonne voisi vetäytyä lukemaan rauhassa ja vaikka kahville.”*, *”Palvelua kirjastoalan ammattilaisen kanssa”*.

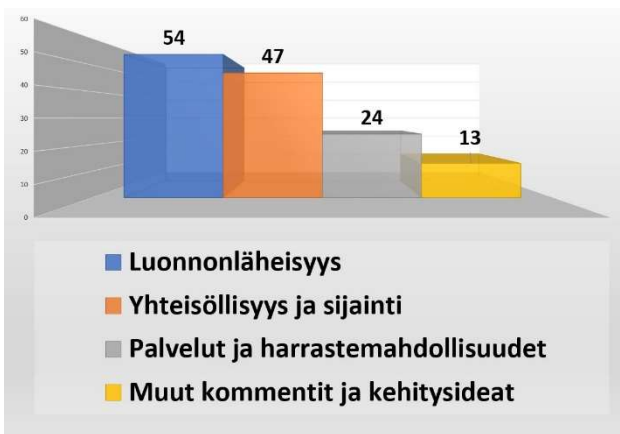
Muut alueen palvelut ja toiminnot vaihtoehto keräsi kommentteja (N=7) pääasiassa liikenteestä ja palveluista. Julkisen liikenteen tilanteen parantamiseksi kaivataan bussiyhteyttä Kiviniemestä Haukiputaalle: *”Kiviniemestä suora bussiyhteys Haukiputaalle, vaikka Virpiniemen kautta”*, *”Julkinen liikenne Kiviniemi Haukipudas välille”*, *”Paremmat liikenneyhteydet”* Palveluita nähtiin olevan alueella vähäisesti ja alueelle toivotaan uusia yrittäjiä: *”Täältä puuttuu kaikki palvelut”*, *”Kiviniemeen kauppa / kioski”*, *”Oishan tuo kiva, jos yrittäjät löytäisivät tänne”*.

4 KELLO-KIVINIEMI ELINYMPÄRISTÖNÄ JA ASUINYHTEISÖNÄ

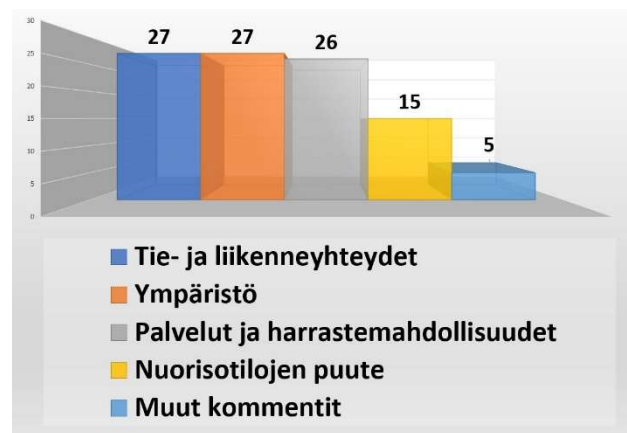
Ihmisten kokemukset omasta asuinympäristöstä ovat yksilöllisiä ja samalla riippuvaisia perheen elämäntilanteesta, joten näiden kokemusten selvittäminen on keskeisessä roolissa asuinalueita kehitettäessä. Vastaajat ovat saaneet kirjoittaa avoimien kommenttien avulla kokemuksia viihtyisyyttä lisäävistä ja vähentävistä tekijöistä, toiveista asuinyhteisön ja elinympäristön kehittämiseksi, julkisten tilojen kehittämistoiveita sekä kertoa omasta mielenkiinnosta osallistua näiden kehittämistoiveiden edistämiseen ja yhteisöllisyyden lisäämiseen.

4.1 VASTAAJIEN KOKEMUKSET ASUINALUEEN VIIHTYVYYDESTÄ

Vastaajat saivat avoimien vastauksien avulla kertoa asuinalueensa viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta lisääviä ja vähentäviä tekijöitä. Vastaajien määrä oli 81 ja vastauksien kategorisoinnin jälkeen eri teemojen mukaisia mainintoja kertyi 238. Vastaukset ovat siis luokiteltu niistä esiin nousseiden teemojen mukaisesti. Viihtyisyyttä lisäävien tekijöiden teemoja olivat luonnonläheisyys, yhteisöllisyys ja sijainti, palvelut ja harrastemahdollisuudet sekä muut kommentit ja kehitysideoita. Viihtyisyyttä vähentävien tekijöiden teemoja olivat tie- ja liikenneyhteydet, ympäristö, palvelut ja harrastemahdollisuudet, nuorisotilojen puute sekä muut kommentit.

Kuvio 10: Viihtyisyyttä lisäävät tekijät

Kuvio 11: Viihtyisyyttä vähentävät tekijät

Viihtyisyyttä lisäävissä tekijöissä nähdään luonnon ja meren läheisyyden olevan alueen vetovoimaa merkittävästi lisääviä tekijöitä ja alueella olevat ulkoilumahdollisuudet nousevat keskeisesti esille vastauksissa. Sijainnin nähdään puolestaan olevan autoileville ihmisille erinomainen, sillä kulkuyhteydet Ouluun ja Haukiputaalle ovat hyvät. Alueen nähdään myös olevan erittäin rauhallinen sekä turvallinen ja sen nähdään olevan yhteydessä alueen maaseutumaisuuteen, harvaan asutukseen ja yhteisöllisyyteen. Hyvät koulut, leikkipuistot, nuorisotilat ja harrastemahdollisuudet ovat keskeisessä roolissa viihtyvyyden luomisessa. Viihtyvyyttä lisääisi vastausten mukaan satama-alueen hyödyntäminen, turvalliset liikenneyhteydet sekä ympäristön siistiminen.

Viihtyisyyttä vähentävänä tekijänä tie- ja liikenneyhteyksien osalta korostuu julkisen liikenteen puuttuminen, vaaralliset risteysalueet ja huoli lasten koulutien turvallisuudesta. Alueen ympäristössä nähdään olevan paljon epäsiistejä puistikkoita, hylättyjä rakennuksia sekä rakennusten kylkeen tehtyjä graffiteja. Palveluiden ja harrastemahdollisuuksien osalta keskeisessä roolissa

viihtyvyyden vähentymisessä on palveluiden siirtyminen pois alueelta ja harrastusmahdollisuudet koetaan erittäin rajallisiksi. Nuorison tilanne koskettaa koko Kello-Kiviniemi aluetta ja sen keskeisimpänä haasteena on nuorisotilojen puute. Vastaajat kokevat ettei nuorisolla ole järkevää paikkaa viettää aikaa, jonka seurauksena tapahtuu helposti ylilyöntejä ja häiriöitä muille asukkaille. Yhteisöllisyyden sekä vanhempien vertaistuen puute ovat alueen perheille viihtyvyyttä vähentävä tekijä. Muutama vastaajista on myös huolissaan huumeiden käyttäjistä ja tulevan mielenterveyskuntoutusasuntolan seurauksista alueelle.

Seuraavasta taulukosta on havaittavissa nämä vastaukset kategorisoituna eri teemojen alle. Vasemmalla puolella taulukkoa kuvataan viihtyvyyttä lisäävät tekijät ja oikealla puolella ovat viihtyvyyttä vähentävät tekijät. Suluissa on kuvattu aiheeseen tulleiden kommenttien määrä otsikoissa sekä niiden kohdalla, joissa sama ilmaisu on toistunut erityisen paljon.

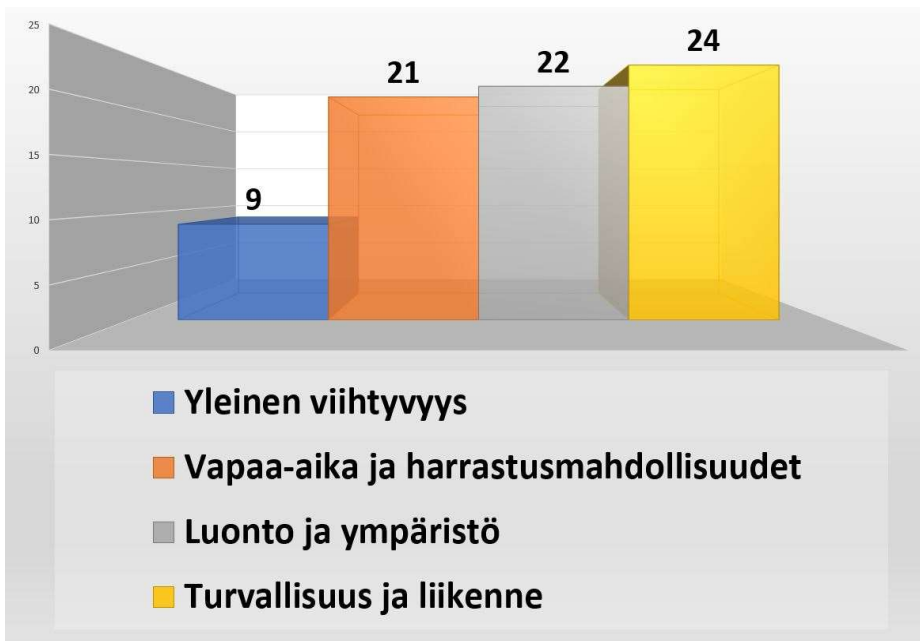
<i>Viihtyvyyttä lisäävät tekijät</i>	<i>Viihtyvyyttä vähentävät tekijät</i>
<p>Luonnonläheisyys (54)</p> <p>Luonto (25) Ihana luonto Kaunis luonto, metsät Luonnonläheisyys Paljon luontoa, puita ja puistoalueita Meren läheisyys Merellisyys Kiiminkijoki Satama, meri (18) Ulkoilumaastot Takkurannan metsät Virpiniemen ulkoilualue ja polut Virpiniemen liikuntamahdollisuudet Uimaranta Ulkoilureitit Metsä ja luontopolut</p>	<p>Tie ja liikenneyhteydet (27)</p> <p>Huonot tiet Huonot liikenneyhteydet Julkinen liikenne puuttuu Huono julkinen liikenne (14) Auto on välttämätön. Leikkipaikalle ei ole suojatietä Huonot pyörätiet, huono katuvalaistus Lapsien koulutien turvallisuuden vähättely Vaarallinen risteysalue Kiviniementie-Kylätie-Kellonkaupantie Vilkasliikenteinen kiviniementie ja vaarallinen kyläristeys (koulu/kauppa risteys) Liian pitkät välimatkat usein käytettyihin palveluihin Huonot tiet etenkin talvella. Kylä rapistuu, vetovoimaisuus vähenee.</p>
<p>Yhteisöllisyys ja sijainti (47)</p> <p>Oma rauha, kylämäinen yhteisö Toimivat palvelut, kylätapahtumat, lisääntyvä asukasmäärä. Mukavat ihmiset Kohtuullisen harva asutus, maaseutumaisuus Yhteisöllisyys, kylän yhteiset tapahtumat Yhteisöllisyys, viihtyisä ja siisti asuin ympäristö</p>	<p>Ympäristö (27)</p> <p>Käyttökiellosta poistetut rakennukset Graffitit ja muut sotkut pitkin kylää Rumat ja tyhjät liikerakennukset Kellon keskustassa Kellon kylän alueen levottomuus Julkisia rakennelmia töhritty Töherrykset bussipysäkeillä, leikkipuistoissa</p>

<p>Kohtalainen siisteys Sopivan matkan päästä Oulusta Lyhyt välimatka Ouluun ja putaalle Omalla autolla pääsee kulkemaan hyvin. Hyvät liikenneyhteydet Minimaalista sosiaalista asuintuotantoa Turvallisuus (7) Rauhallisuus (15)</p>	<p>Ilkivaltaa, sotkemista Irtoeläimet Epäsiistit/hoitamattomat puistikot Hiekkakenttä ja tyhjä kauppa rumentavat päätien Tiemelu Asuinalueen liiallinen laajeneminen, mikä tarkoittaa rauhattomuutta, joka on vahvasti esillä jo nyt</p>
<p>Palvelut ja harrastemahdollisuudet (24)</p> <p>Puistot (8) Uusi puisto takkurannalla Pikkulasten lukuisat puistot Leikkipuisto Puisto esim. entisen kaupan viereen Kiviniemeen Nuorille ja varhaisnuorille nuokkari ja kerhot Nuorille enemmän vapaa-ajan viettoon sopivia tiloja ja toimintaa Harrastusmahdollisuudet Ulkoliikuntapaikat huoltolistalle takaisin Palvelut Kyläkeskus, palvelut Peruspalvelut lähellä Neuvola yms. takaisin Koulu Yhtenäiskoulu Kaupat, koulu Tasokas oppimisenlaatu kouluissa ja hyvä motivoitunut henkilökunta Isot tontit, hyvä koulu ja päiväkot hyvät/monipuoliset palvelut sekä nopea/kattava terveyspalvelu.</p>	<p>Palvelut ja harrastemahdollisuudet (26)</p> <p>Kaupat kaukana Palveluiden väheneminen alueelta Lähikaupan puuttuminen Toimimattomat terveyskeskuspalvelut Heikot psykiatriset palvelut, vaihtuvat työntekijät Palveluiden "takkuaminen" Kaikki palvelut lopetettu Palveluita, esim. neuvola siirretty kauemmaksi Vähän harrastusmahdollisuuksia lähellä (7) Harrastusmahdollisuuksien rajallisuus Järjestötoiminta rajoittunut tietyille osa-alueille Vapaa-ajan viettopaikkojen vähyyttä Hietalanmäellä ei ole enää leikkipaikkaa, koska tarha purettu ja koulu lakkautettu Taistelu ip-toiminnasta ja kaupungin haluttomuudesta toteuttaa sitä. Nuorisotilojen ja -toiminnan puute</p>
<p>Muut kommentit ja kehitysideat (13)</p> <p>Turvalliset liikenneyhteydet Holstinmäeltä Kelloon Kiviniemen satama mukavaksi vierassatamaksi Satama-alueen hyödyntäminen Rannan hyödyntäminen ja siistiminen "rantabulevardiksi", olohuoneeksi Puistoalueiden puiden karsinta ja siisteys sekä muunkin ympäristön "raakaus"</p>	<p>Nuorisotilojen puute (15)</p> <p>Nuorison tekemisen puute näkyy monenlaisena häiriönä kylällä Vähän harrasteita Nuorten kokoontumispaikkojen puute Moporalli Kellon koulun ympäristössä Nuoriso viettää aikaa leikkipuistossa, koulun pihalla ja kauppojen edustoilla, kun muuta paikkaa ei ole.</p>

<p>Mikäli on sottaajia niin heidän saattaminen vastuuseen Kulkuyhteydet toimivat, siisteys ja turvallisuus Skeittipaikkoja Nuorisotalo Valaistus Julkisten tilojen siisteys Ympäristö siistiksi Koirapuisto</p>	<p>Nuorten kaljoittelu satamassa, vahinkojen teko. Valvoton nuoriso sotkee ja rikkoo paikkoja Mopopojat, jotka päräävät yöllä. Nuorison uiminen laitureilta, joka on jopa hengenvaarallista ajatellen kettinkejä, rautakiinnikkeitä ja betonilaattoja</p>
	<p style="text-align: center;">Muut kommentit (5)</p> <p>Huumeiden käyttäjät Tuleva mielenterveyskuntoutusasuntola Tiedotus ja yhteisöllisyyden puute Hyvien tilojen käyttöaste ja hyödyntäminen puutteellista, erityisesti pienille lapsille Vanhemmilta puuttuu vertaistuki ja vanhemmuutta tukevat luennot</p>

4.2 TULEVAISUUDEN TOIVEET ASUINYHTEISÖSTÄ JA ELINYMPÄRISTÖSTÄ

Avoimien vastausten avulla kerättiin kommentteja vastaajien toiveista asuinalueen tulevaisuuden asuinyhteisöstä ja elinympäristöstä. 60 vastaajaa jakoi toiveitaan ja ne jakautuivat neljään eri teemaan. On havaittavissa, että kolmen suurimman teeman välillä ei ole suurta hajontaa kommenttien määrässä ja vähiten kommentteja keränneen yleisen viihtyvyyden vastaukset olivat irrallisia näistä kolmesta suuremmasta teemasta, joten sen vuoksi ne on kerätty yhteen (kuvio 12).

Kuvio 12: Tulevaisuuden toiveiden jakautuminen eri teemoihin

4.2.1 TURVALLISUUS JA LIIKENNE

Eniten kommentteja (24kpl) keräsi toiveet liikenteen ja turvallisuuden parantamiseksi. Liikenteen parantamisen näkökulmat jakoutuivat erityisesti autoilijoiden ja pyöräilijöiden toiveisiin. Turvallisuuteen liittyvät tekijät olivat pääasiassa katuvalojen lisääminen ja lapsille turvallisen koulumatkan takaaminen.

Autoilijat toivovat, että ruuhkat saataisiin pienemmiksi ja voitaisiin mahdollistaa turvallinen ja toimiva ympäristö kaikkien näkökulmasta: *”Toinen tie Kiviniemeen, että liikenne jakautuisi eri teille”,* *”Kauppojen risteykseen olisi liikenneympyrä tai valot aivan välttämätön. Nykyinen risteys ei palvele enää ketään, ruuhkat ovat aamuisin ja iltapäivisin valtavat ja lapsille on vaarallista ylittää teitä kun joka suunnasta vilisee autoja.”*. Eräs vastaajista toi myös esille lähijunan vaihtoehdoksi autoliikenteelle antamansa ehdotuksen ohella: *”Autotie kellon ympyrästä metän läpi uudelle moottoritiele. Rauhoittaisi vanhan putaantien ja nopeuttaisi työmatkailijoiden menoa. Tietenkin jos saataisiin kellon asemalle toimiva lähijunayhteys liityntäpysäköinnillä.”*.

Pyöräilijät haluaisivat *”saada pyörätien Kalimenojan kautta Ouluun”* sekä *”pyöräteiden kunnossapito myös talvisin”*. Talvella tapahtuva teiden ylläpito ja auraus tulivat esille useammassa vastauksessa. Pyörätien ja suojateiden olemassaolon nähtiin olevan erityisen merkityksellisiä lasten kouluteillä. Huoli lasten koulumatkan turvallisuudesta nousikin vastauksissa keskeisesti esille ja turvallisen tien ylityksen merkitys korostui: *”Turvallinen koulumatka lapsille. Pyörätie ja suojatie koko Takkurannantielle, Hietalanmäeltä Takkurannalle asti. Liikenne kova ja autot ajavat lujaa. Pikkuiset ylittää tietä.”*, *”Alikulkutunneli Holstinmäen kohdalle, jotta lapsilla olisi turvallisempi koulumatka”*. Kehittämiskohteena pidetään myös selkeästi katuvalojen lisäämistä alueelle ja niiden pitämistä päällä myös yöaikaan. Eräät vastaajista kommentoivat asiaa näin: *”Katuvalojen saaminen koko Kellon asematien alueelle lisäisi alueen lasten turvallisuutta koulutiellä - suurin osa lapsista kulkee pyörällä kouluun eikä alueella ole pyörätietä.”*, *”Katuvalot joka kadulle, syksyisin hyvin pimeää ja turvatonta liikkuu.”*

Liikenteeseen liittyä oleellisesti myös toiveet julkisesta liikenteestä: *”Paremmat kulkuyhteydet julkisin kulkuneuvoin”,* *”Mahdollisuus koulukyytiin”,* *”Linja-auto ajaisi Takkurannantien kautta kuten ennen”,* *”Toimivampi joukkoliikenne Oulun keskustaan päin.”*. Vastaajat kokevat siis harvakseltaan kulkevan julkisen liikenteen yhteydet vaikeiksi tai jopa mahdottomiksi käyttää työ- tai koulumatkoilla: *”Julkiset liikenneyhteydet toimiviksi, vuorot liian samanaikaisia/harvoin. Ei palvele omaa töihin meno aikaa”,* *”Opiskelijalle suuri vaikeus kun ei pääse kulkemaan”*.

4.2.2 VAPAA-AIKA & HARRASTUSMAHDOLLISUUDET

Vapaa-aikaa koskevista toiveista (21kpl) nousee keskeisesti esiin erilaisten kohtaamispaikkojen puute ja kiinnostus erilaisia harrastusmahdollisuuksia kohtaan. Toiveet ovat pääasiassa kohdistettu lapsiin ja nuoriin, mutta ilmi tulee myös aikuisten mielenkiinto harrastuksia kohtaan.

Lapsien vapaa-ajan vietto mahdollisuuksia parannettaisiin uusilla leikkipaikoilla ja vanhoja tulisi huoltaa käyttökelpoisiksi: *"Leikkipaikkoja tulisi lisätä, etenkin Hietalanmäen alueella huono /käyttökelvoton leikkipaikka."*, *"Ympäristöä kehitettävä lapsiperheitä palvellen. Esim. viihtyisten ja monipuolisten leikkipaikkojen rakentaminen"*. Perheet myös kaipaavat lapsille edullisia harrastemahdollisuuksia ja ei-kilpailullista toimintaa: *"Enemmän lapsille ja nuorille suunnattua matalan kynnyksen harrastus ja vapaa-ajan toimintaa"*, *"Lapsille löytyisi edullisia ja erilaisia harrastusmahdollisuuksia ikään katsomatta"*.

Nuorisotilat nousevat useassa vastauksessa esille ja eräs vastaajista kiteytti tilanteen ja toiveensa yhteen: *"Toivoisin, että nuorisolle löytyisi joku paikka, missä viettää aikaa iltaisin ... nuoriso näyttää notkuvan kauppojen eteisissä. Voisiko Kellon asukastuvan tiloja hyödyntää ja tuoda eri sukupolvet lähemmäksi toisiaan? Samalla nuorisolla olisi joku valvonnan alla oleva paikka, jossa heihin saisi jollain tavalla yhteyden."* Vastauksessa nousi esille siis myös eri sukupolvien välinen yhteistyö, mutta yhteisöllisyyttä sekä harrastuksia toivottiin myös huoltajille: *"Leikkipuistot, ulkoliikunta paikat, paikka jossa työssä käyvät tapaisivat alueen muita asukkaita, jos näitä rakennettaisiin "*, *"Lisää harrastusmahdollisuuksia lapsille ja aikuisille, lisää yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia"*, *"Olisi mahtavaa jos esim. alueen vanhemmille/ äideille olisi jotain yhteistä harrastusporukkaa"*, *"Harrastuksia myös aikuisille ja perheille"*.

Kaikkia sukupolvia hyödyttävät liikuntapaikat nousivat vastauksissa isona tekijänä esille: *"Toivon satsausta urheilukenttiin ja lasten urheilumahdollisuuksiin."*, *"Toivoisin Holstinmäen alueelle kunnollista ulkoliikuntapaikkaa. Kun Koivulan päiväkotia lopetettiin, myös Hietalanmäen kentän ylläpito on ollut satunnaista"*, *"Skettiparkki ja trampoliinipuisto, kahvila-ravintola Kiviniemen rantaan ja koko venesataman alueen viihtyisäksi tekeminen, kukkaistutukset ja lumiveistokset yms."*, *"Monitoimitalo, johon voisi laittaa monenlaista toimintaa kaikenikäisille"*, *"Lähiliikuntapaikkoja saisi lisätä ja pitää nykyistä paremmassa kunnossa. Tekojäälle ja kaukalolle olisi varmasti käyttöä Kello-Kiviniemen alueella"*.

4.2.3 LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Alueen palveluiden kehittäminen ja ympäristön viihtyvyyteen panostaminen oli keskeisessä roolissa luontoon ja ympäristöön liittyvissä vastauksissa (22kpl). Luonnonläheisyys nähdään alueen valttikorttina ja siitä huolehtiminen tulisi olla yhä suuremmissa roolissa asuinalueen tulevaisuutta.

Ympäristön siisteyteen nähdään kuuluvan osaksi asuinalueiden läheisyydessä olevat metsät: *"Pihojen siisteys. Vanha, alueelle ominainen mäntymetsä tulisi säilyttää mahdollisimman laajalti. Nyt trendi näkyy olevan, että kaikki puut hakataan tonteilta pois surutta."* sekä toiveena on *"että ympäristöä aktiivisesti hoidettaisiin (kaupungin puutarhurit jne.)"*. Eräs vastaajista kokee myös yleisen siisteyden vaikuttavan alueen houkuttelevuuteen yritysten lisäämiseksi: *"Siisteys, mikä toisi ravintoloita ja kahviloita, ranta-alueen fiksaus (meillä on upea ranta ja satama, joka on yksin alihyödynnetty). Kalastuskulttuuri on mahtava ja sitä pitää tukea."* Rannan uudistaminen onkin vastaajien mukaan alueen tulevaisuuden kehittämisen kannalta keskeisessä roolissa: *"Satama aluetta kehitettäisiin kutsuvammaksi, Oulu muutenkin on tuntunut unohtaneen olevansa kaupunki meren äärellä, jota voisi hyödyntää matkailussa ja sen kehittämisessä", "Tärkeää on, että Kiviniemen ranta ja satama pidetään hyvässä kunnossa. Toiveena olisi, että huolehtisimme jokainen siitä, että elinympäristömme pysyy siistinä ja paikat kunnossa"*.

Virpiniemi tulee vastauksissa usean kerran esille ja niistä voi havaita huolen alueen tulevaisuudesta: *"Virpiniemeen kaavamuuos ja pian kiitos", "Virpiniemen palveluita kehitettäisiin", "Luontoa pitää kunnioittaa, Virpiniemen maastot tulee säilyttää nykyisellään"*. Kiviniemen alue tulee puolestaan vastauksissa esille palveluiden osalta, sillä vastaajat kaipaivat alueelle kovasti lähikauppaa: *"Että saatais uusi lähikauppa", "Kauppa vois olla Kiviniemessä", "Olisi mukava jos olisi vielä lähikauppa Kiviniemessä"*. Kokonaisuudessaan alueen kehittämiseen kohdistuvat ideat pohjautuvat haluun nykyaikaisuudesta, mutta samalla halutaan säilyttää alueen rauhallisuus ja maalaismainen ympäristö: *"Tuon ison tien metelin jos saisi häivytettyä, kuulostaisi siltä miltä maalla pitäisikin kuulostaa. Nyt melu häiritsee.", "Nykyaikaan päivittäminen", "Ei rakennettaisi liian täyteen, jotta luonto säilyisi lähellä.", "Luonto säilyisi tuleville sukupolville", "Rauhallisuutta, maalaismainen ympäristö"*.

4.2.4 YLEINEN VIIHTYVYYS

Yleisen viihtyvyyden teeman alle on koottu vastaukset (9kpl), jotka eivät suoraan kohdistu mihinkään kolmesta suuresta teemasta. Vastauksissa esille nousseita asioita ovat muun muassa yhteisöllisyys, kyläkoulut ja alueella esiintyvät ongelmat.

Huoli erityisesti Kellon alueen kehityksestä on läsnä asukkaiden arjessa ja konkreettisia toimia tulevaisuutta ajatellen kaivataan kovasti: *”Toivoisin laajempaa keskustelua alueen ongelmista, että koulu tai kaupunki (joku muu, mikä taho?) voisi ottaa jonkinlaista roolia koko kylää vaivaavista ongelmista. Kylältä on pikkuhiljaa riisuttu palveluita, esim. kirjaston poistuminen oli kyllä suuri menetys ja vähentänyt huomattavasti kirjaston käyttöä. Kello-Kiviniemi palvelukeskittymää ei ole olemassa, palveluiden siirtäminen Kiviniemeen lopettaa niiden käytön kellolaisilta melkein kokonaan, kyseessä on kaksi erillistä kylää, joista toisen asukkaat kulkevat lähestulkoon päivittäin toisen läpi. Vastaavaa liikennettä toiseen suuntaan ei ole.”*

Useat vastaajista kokevat tarvetta yhteisöllisyyden lisäämiselle, jonka puute myös näkyy rauhattomuutena alueella: *”Toivoisin menon rauhoittuvan. Nykyään on todella levotonta nuorisosa puolesta”, ”Yhteisöllisyyttä, kylähenkeä”, ”Yhteisöllisyys ja paikallisia tapahtumia lisää, joissa mahdollisuus socialisoitua”.* Kyläkoulujen lakkauttaminen on kasvattanut lasten koulumatkoja osalla asuinalueista ja eräs vastaaja totesikin, että *”kyläkoulut takaisin ja lapsille lyhyemmät koulumatkat”.*

4.3 JULKISTEN TILOJEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT KEHITTÄMISTOIVEET

Julkisten tilojen kehittämistoiveita selvitettiin avoimien vastausten avulla ja vastaajia tähän kohtaan oli 43. Vastauksista nousi esille neljään eri aihealueeseen liittyviä ehdotuksia: nuorisotilat, harrastamahdollisuudet, yhteisön mahdollisuudet sekä julkisten tilojen selvitys. Osalle vastaajista oli kuitenkin epäselvää mitä nämä julkiset tilat ovat ja eräs vastaaja ehdottaa kysymyksen uusintaa myöhemmin paremmalla alustuksella: *”Onko Kellossa julkisia tiloja? Koulua ja päiväkotia tuskin voidaan ajatella asukkaiden käyttöön enempäänsä. Mutta Kellossa kyllä on tyhjiä tiloja paljonkin ja olisi hyvä jos niitä saataisiin valjastettua asukkaiden käyttöön esim. nuorisolle, harrastuksiin jne.”*, *”Ihan aluksi julkisten tilojen esille nostaminen, jotta tietää mitä ja missä ne ovat. Sitten kyselyä mitä paikalliset haluaisivat tehdä ja hyödyntää niitä.”*

Julkisiksi tiloiksi vastaajat nimesivät muun muassa koulut, päiväkodit, Kellon nuorisoseurantalons ja Virpiniemen ylämajan. Osalle vastaajista oli selkeä visio tilojen käytöstä, mutta osalla oli huoli koulujen ja päiväkotien liikakäytöstä: *”Alueella ei ole kuin koulu ja päiväkoti. Minusta niiden käyttö on jo*

maksimissaan, koska koulun pitää toimia päivällä eikä sinne voi päästää kaikkialle toimimaan ketä tahansa.”. Yhteistyö tilojen käytön suunnittelussa on kuitenkin tärkeää vastaajille: ”Ottamalla ideointiin mukaan paikallisia toimijoita, esim. koulun henkilökuntaa, vanhempaintoimikunta ja asukastuvan väkeä”.

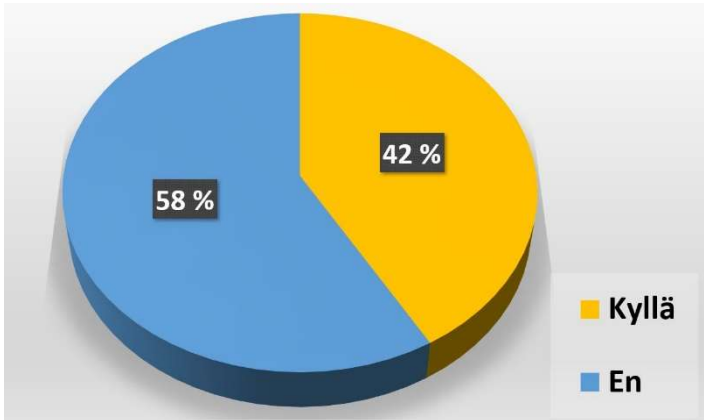
Yhteisölle halutaan mahdollisuus luoda oma olohuone, jossa voisi järjestää erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia: *”Kiertotaloutta kannustettava; mahdollisuus pitää ilmaisia kirppiksiä, laittaa käyttökelpoista tavaraa eteenpäin”, ”Asukkaiden ”olohuone”, hävikkiruoan jakelua paikallisesti paikallisilta toimijoilta?”, ”Syntymäpäiville tms. yksityiskäyttöön”, ”Lainaamo: esim. harrastusvälineiden, juhla-astiatosten, puutarhatyövälineiden tms. lainausmahdollisuus”. Tilan käytön organisoimiseksi ehdotetaan sähköistä varausjärjestelmää: ”Kätevä nettivaraus ja pelisäännöt kuka voi vuokrata ja samanlainen systeemi kuin kirjastoissa. Tietäisi kuka tiloissa milloinkin liikkunut”.*

Koulujen tilat nähdään keskeisessä roolissa harrastusmahdollisuuksien lisäämisessä: *”Koulujen salit vuokrattaisiin etupäässä alueen asukkaiden harrastus käyttöön”, ”Ehkä koulun tiloja voitaisiin käyttää edelleen paremmin hyväksi, vaikkapa liikunta-, taide- ja käsityökerhojen toimintapaikkoina.”, ”Voisikohan Hietalanmäen koulun vieressä olevalle kentälle rakentaa esim. tennis- ja padelkenttiä lähiliikuntapaikaksi? Koulurakennuksen sisällä voisi järjestää muuta harrastustoimintaa”. Harrastusmahdollisuuksia kaivataankin kaiken ikäisille asukkaille: ”Lapsille sisäliikuntapaikkoja. Ikäihmisille oma juttutupa. Nuorille kokoontumispaikka. Tila, jossa järjestetty erilaista toimintaa lapsille ja nuorille”, ”Liikuntasaleihin perhevuorot esim. sunnuntaisin päivällä, olisi matala kynnyksellä tulla lapsien kanssa touhuamaan jotain esim. Kellon tai Haukiputaan koululla.”, ”Tiloja voitaisiin hyödyntää esim. harrastus- ja kerhotoiminnassa kaiken ikäisille”. Vastausten perusteella onkin havaittavissa, että harrastusmahdollisuuksien toiveet koskevat paljon muutakin kuin liikuntaa, sillä useampi vastaajista nosti esiin esimerkiksi käsityöt ja taideharrastuksen.*

Nuorisotilat nousevat näissäkin vastauksissa keskeisesti esille: *”Tarvittaisiin hyvä ja toimiva nuorisotila”, ”Nuorille valvottu paikka viettää aikaa ja tavata kavereita iltaisin. Mahdollisuus esim. työllistää itsensä kahvilan pidolla”, ”Nuorisolle ja vähän vanhemmillekin nuorille toimintaa ja kerhotiloja”. Vastauksissa ilmenee myös pohdintaa siitä, mitkä olisivat sopivat tilat nuorille: ”Alueella toki on julkisia tiloja kuten kouluja ja päiväkoteja, mutta sopiiko ne sellaisenaan esim. nuorisotilaksi. Siellä vietetään jo monta tuntia koulunmerkeissä.”, ”Lasten ja nuorten toimintaan muutakin kuin koulun tilat”, ”Kellon keskustassa olisi runsaasti tyhjiä liiketiloja, joihin voisi ajatella esim. nuorisotilaa.”*

4.4 KIINNOSTUS ASUINALUEEN KEHITTÄMISEEN JA YHTEISÖLLISYYTEEN

Vastaajilta tiedusteltiin lopuksi halukkuutta osallistua asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Vastaajia tähän kohtaan oli 89 ja heistä 42 % haluaa tulevaisuudessa osallistua, kun taas 58 % ei osoita kiinnostusta. Vastaajat saivat myös perustella vastaustaan avoimien kommenttien avulla. Perusteluita kertyi yhteensä 53kpl, joista 30 oli kieltävien vastausten perusteluita.

"Voisin osallistua vaikkapa talkoisiin"
"Ajan sallimissa rajoin kaikin mahdollisin tavoin"
"Jos koen sen aidosti olevan hyödyksi, riittävät resurssit tulevaisuutta ajatellen niin että siitä olisi hyötyä mahd. monelle"
"Kehittämällä sitä muiden kanssa yhdessä"
"Lapsiin liittyvissä asioissa kyllä"
"Mahdollisuuksieni mukaan, mutten tiedä miten"

Kuvio 13: Kiinnostus alueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan

Positiivisesti suhtautuneiden vastaajien vastauksissa ilmenee kiinnostus vapaaehtoistoimintaan ja sen nähdään onnistuvan omien mahdollisuuksien mukaan. Osa vastaajista ei oikein tiedä miten he voisivat olla hyödyksi, joten on tulevaisuudessa merkityksellistä mahdollistaa kaikkien halukkaiden osallistaminen alueen kehittämiseen. Talkoot nousevat myös vastauksissa usein esille ja niiden toteuttamiseen löytyy vastausten perusteella useita vapaaehtoisia tekijöitä.

Kieltävästi vastanneiden kohdalla tuli perusteluissa ilmi keskeisesti ajan puute, voimavarojen riittämättömyys sekä aktiivinen osallistuminen moneen muuhun toimintaan. Usean vastaajan kohdalla olisi halua osallistua, mutta se nähdään liikaa aikaa ja voimavaroja vieväksi tai sen koetaan kaatuvan vain muutaman perheen niskaan. Muutama vastaajista toi ilmi, että ovat innokkaita kuitenkin osallistumaan erilaisiin yhteisöllisiin harrastustoimintoihin.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET KELLO-KIVINIEMI ALUEEN TILANTEESTA

Kello-Kiviniemi alueen tilanne vaikuttaa jakautuvan useaan eri tekijään. Alueella tapahtuva vaihtuvuus perheissä kasvattaa alueen lapsiperheiden ikähaitaria, jonka vuoksi palveluiden tarve on läsnä jokaiselle ikäryhmälle. Palvelukeskittymään kuuluvat toimijat voivat mahdollistaa alueen palveluiden kehittymisen erityisesti lasten ja nuorten kohdalla, mutta vastauksista on havaittavissa toiveita muutoksista, jotka vaativat useamman eri tahon kiinnostuksen alueen kehittämiseen. Näitä ovat muun muassa liikenteeseen ja alueen infraan liittyvät tekijät, jotka vaikuttavan merkittävästi esimerkiksi lasten turvalliseen koulutiehen.

Palveluiden siirtyminen alueelta kauemmas on vaikuttanut useamman vastaajan mukaan heidän arkeensa ja konkreettisesti se näkyy huoltajien poissaoloina töistä, kun he joutuvat kuljettamaan lapsia kauemmas esimerkiksi neuvolaan ja hammashoitolaan. Samalla kun palvelut ovat siirtyneet kauemmas niin julkista liikennettä ei ole muistettu kehittää. Onkin mielenkiintoista pohtia, että kuinka kestäväenä valintana tulevaisuutta ajatellen nähdään auton pakollinen käyttö palveluiden saamiseksi, vaikka jatkuvasti julkisessa keskustelussa on ilmastoystävällisten valintojen suosiminen ja julkinen liikenne olisi yksi helpoista keinoista saavuttaa sitä tavoitetta.

Useasta vastauksesta käy myös ilmi yksinhuoltajien tarve tuelle. Tuen tarve yksinhuoltajilla ilmenee erityisesti arjen toimintojen pyörittämisessä sekä taloudellisessa tilanteessa. Alueella perheiden moninaisuus tuleekin ottaa huomioon ja tarjota perheille heidän kaipaamansa tuki heidän tarvitsemassa muodossa. Tämän toteutumisessa on keskeisessä roolissa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen työntekijät sekä mahdollisesti terveydenhuollon henkilökunta, jotka ovat arjen vuorovaikutuksessa perheiden kanssa.

Nuorison tilanne koskettaa alueella suuresti ja sen kehittäminen tulee olemaan alueella yksi tärkeimmistä muutoksista. Vastauksista ilmenee turhautuminen nykyiseen tilanteeseen ja onkin usein helppo osoittaa sormella ongelmakohtia, kun ei haluta nähdä kokonaiskuvaa tilanteesta. Ongelmilla on aina syynsä ja erityisesti nuorten kohdalla tulee huomioida heidän ikänsä, kiinnostuksen kohteet ja tapansa viettää vapaa-aikaa. Mikäli näitä ei pystytä mahdollistamaan oikealla tavalla, niin on hyvä tiedostaa sen seuraukset. Eräs vastaaja toi ilmi myös varhaisnuorten tarpeet alueella ja onkin hyvä muistaa nuorten palveluita kehittäessä, että varhaisnuoret ottavat usein mallia isommista sisaruksistaan, joten pitkäjänteinen nuorisotoiminta edistää useampaa ikäryhmää.

Harrastusmahdollisuudet olivat vastauksissa myös valtavan suuri kokonaisuus. Niiden tarve ilmeni useassa eri kohdassa ja vaikka alueen luonto mahdollistaa monet liikuntamahdollisuudet, niin tarve ryhmämuotoisille harrastuksille on vahvasti läsnä asukkaiden arjessa. Tarve harrastuksille voi myös olla osittain vastaus lasten ja nuorten kokemaan tekemisen puutteeseen, jolloin huoltajat toivovat lastensa voivan käyttää vapaa-aikaansa kehittävään toimintaan harrastusten avulla. Kyse ei aina ole liikunnasta vaan vastauksissakin tuli ilmi, että toiveita on muun muassa käsitöihin ja taideharrastukseen. Maalaismaisen yhteisön hyvänä puolena nähtiin yhteisöllisyys, jonka lisäämistä erityisesti huoltajat kaipaavat ja tämä tulee ilmi myös heidän halunaan osallistua harrastustoimintaan.

Kokonaisvaltaisesti katsottuna alueen asukkaat ovat pääosin hyvinvoivia ja heidän huolensa lapsiin sekä nuoriin kohdistuvista asioista ovat oikeutettuja. Palvelukeskittymän työ yhdessä asukkaiden kanssa tuleekin olemaan keskeisessä roolissa yhteisöllisyyden lisäämisessä ja asukkaiden kuuntelemisessa tämänkin kyselyn jälkeen. Jokaisen asukkaan on myös hyvä muistaa, että tietyt prosessit vievät aikaa ja ne voivat vaatia useamman eri tahon hyväksynnän, mutta tämä mahdollisesti hidas eteneminen ei silti tarkoita etteikö mitään olisi alueella tapahtumassa. Yhteisöllisyys on voimavara, jonka avulla voi saada konkreettisia tekoja aikaiseksi ja yhä useamman sitoutuminen alueen kehittämiseen vähentää jokaisen osallistujan vastuuta.

